

הנולד להזדה

זהירות!

**מכשירי
האזנה**

הדו"ח המרעיש
המוסמך הראשון על
מכשירי המסתורין
הקולטים כל מלה
סודית בישראל

חיפה:

כך

**מארגנים
בחירות
חושאיות**

מס' 922 שנה 18
כ"ו סיון תשט"ו
16.6.1955
המחיר: 350 פרוטה

**בלי מורא -
בלי
משוא פנים**

**סיפור
השער:**
מנגאנו הישראלי

כריכות העולם הזה

קוראים שמסרו את גיליונם תיהם לכריכה יכולים לקבל את הכריכות במשרדי העולם הזה, רחוב גליקסון 8, תל-אביב החל מהיום בין השעות 11.00 - 14.00 ובין השעות 16.00 - 18.00 כל יום ביום ששי, בשעות הבקר בלבד. קוראים ששימום עבור משלוח הכריכים יקבלום לפי הכתובות שמסרו.

לתת לכפוש לצורך ולעלות למעלה.
אליעזר רנן, נג'אביב
הכל על המקום שהדרכתם לו. הוא לא שחף
את...

רנה שמואלי, ירושלים
בעקבות המורד
בה לחי לכיכר ואנשיהמרק שירד למערת-
האימים והאירו באור חרש את תקופת כריכותא
(העולם הזה 920)

מנחם שייברג, רמת-גרנו
מי יתן ולא נצמד אנו ונשוננו וילינו להח-
בא במערת מפני אויב ולנחש ברעב למען חרות
ארינו אבל אם יכרה כדבר, חס ושלום, יהיה
רצון שרש לעמוד באותה נבירה של אנשי מצה.
איתן למברג, באר-שבט

נשק סודי
תמונת ההתחמם על העצמה למען נשואים
אורחים (העולם הזה 919) נראית לי יותר גדו
איראליה. לפי נסיוני המר, אני יכול לשער
בכמה, כי פעולת ההתחמם לא נמשכה זמן
רב בשלחה. אותנו, התקופה שומרי חומותיני
פעמים בזמן ההתחמם.

כדאי להזכיר לאותם אנשי אנדרו שמאמצים
לפתוח את הפרצות בחומותיני הישראלית הם
מאמצי שהא הזמן הוא הנשק הסודי של הסוד
ציו.

חנן גולדרט, ירושלים
למעמד יש זקן
שחמנו לקרוא את מכתבו של הקורא שטרן
הכולל לעלוי הזקנים להראות את יכולתם כי
התחרות על התואר אלוף הזקנים 1955, אולם מה
זכותו של הקורא שטרן להציע את מועמדותו
להתחרות? אולי אין לו בכלל זקן?

אפרים בוכמן, גדרה
נחשדותיו של הקורא בוכמן אין יסוד.
זקנו של הקורא שטרן צומח בלתי-תמצאות
(ראה תמונה).

מנעמד למדנית שטרן

נייקה מוקדמת
עד כמה שיכור לי העניין, הרי בפעם הראשונה
ינקתי בהיותי בן 24 שעות. לפי מיסב ידיעותי
קיים נוהג זה עד היום ברוב חלקי העולם וכן
בארץ. הופתעתי על כך לקרוא (העולם הזה
918) כי האחות שרה לבני הדרה להניש לבני
ג'ורג'ים את ילדה להנקה, שעה לאחר הלידה.
יוסף ר. חוות הנסיונות, נווה יער

זכרנו של הקורא יוסף ר. אינו מטעה.
הפעולת היא כולה של עורך הכיתוב, שגדל
לעצמו באינקובטור

שער גליונכם את המסמא "כלי מורא, בלי משוא
פנים".

אביחי יהודי, תל-אביב
ובלי חוק צנוזה?
...ועל עצם הנסיונות להשתתבם אין לי
אלא לאחל לכם שיבוא יום והמשטר הזה יוקע
עלינו כל אורחי המדינה...

שמעון חמילבסקי, ירושלים
...כאשר למכתבכם מיום 24.5.55, אשר אלו
דיתה מצורת חוכרת בשם דמותו של ננסטר,
הרי לא מצאתי בחוכרת זו כל דבר אשר חורג
ממכורת הרישא של סעיף 207 לפקודת החוק
הפלילי, 1938. אם סורכם על ידי מי שהותקף
ויכל להרניש עצמו נעלב על ידי המאמרים שי-
פורסמו בעתונכם.

חיים כהן, הינעץ המשפטי לממשלה,
ירושלים

...לא נשקט ולא ננוח עד שנגלה אנו,
סורא העתון, את מניחי הפצצה. אם אין המשטרה
דאגת לכך — נדאג אנו!

משה מתנה, פתח-תקוה
...אין רשות זכות לשום עתון בבדיקה להשכיב
בצורה כה וכה ראש עירייה אשר למרות כל
התנגדותם לו, אין להכניש את פעילותו החיר-
בית למרות כל הנקודות השליליות הנמצאות
בו ככלל אדם נורמלי אחד...

קבוצת מבקרים צעירים (בני 14),
חיפה

שמחתי לראות כי על אף הפיצוץ הופיע עתונכם
כרגיל, ואפילו העלה את מרב החומר...

מיכאל מורח, טבריה
יש להחמיר בעונשם של החבלנים באכ יתסס,
מעשיהם חורגים ממעשה נבלה רגיל. אם אחד מהם
קורא את העתון, אז אני יכול להציע לו רק
שיפסק, פעמים לא הלק — חבל על הפעם חי-
שלישית...

אהרון חיצמן, חיפה
המשיכו במלחמתכם הנוגעת לניקוי, "אורות
אביבים" של החושבים הציבורי שפשה כנגד, מר
איר בכך מערד המסודות הציבוריים בישראל
וממוסס כספון ממאיר את אשיות המוסר וכבודו
של העובד הציבורי.

מובטחני כי החלטתכם להקוע פרשה זו עד
תומה, ויחיו הכליטטוראט והשקבלו אשר יהיו.
הנוער הכלתי-ישינוד והציבור הדמוקרטי בישראל
— עומד מאחוריכם!

עידב מוניציפאלי ותיק, חיפה
אני מאחל לחבלנים הבליטירודעים הצלחה מהיר
דה ושלמה. כי השחקתכם והשקבלו שקריים רק
תועיל למדינה ולכל עם ישראל.

אחד מאלה שמוכן לחתור על עתונכם
אחת לתמיד
שמחתי שרוצים להרוג אתכם אם אתם עדיין
בחיים את ממצצו את הסוכריות הרצופות בה.
רצון חביבה סוכריות אחת (ולא רעל).

זלמן שניידרצקן, תל-אביב
חיים, ממצצו תווה.

הבריגות המפלטית אשר תקפה מסלנות אור
פיוציניות בטבריה, חיפה ועיר, תקפה גם אותכם.
לא היתה זו מכה ניצחת ואני משוכנע שהם ישרו
בו תקוה.

על הציבור, אפילו אם אינו שלם עם רוח
עיתונכם להנו על זכותכם להביא דרכם לציבור.
אליק מג, חיפה

אם היה לו לחושי איזה סיכוי קטן להבהר,
הרי עתה אחרי הפצצות אבדה לו כל תקוה...
אורח, חיפאי

הפצצות על העולם הזה ודוסר ישראל הן צירו
האחר של המסבט שסטורי שושנה כץ והעולם
הזה 919) מהחזה את צירו השני, המשיכו כי
מאכסכם בשני צירי המסבט — הציבור אתכם.
היושוע בראון, תל-אביב

במלים א' אפשר להביע את הדעותי נוכח
מעשי הנבלה שנעשו לכם. עתה אני מבין את
משמעות המלים "לא מורא, לא משוא פנים".
חיזוק ואימצו!

משה קרפף, חיפה

חזרם החושיסטי במפרות
לאחר שראיתי כיצד התגייסו כל כופרי חושי
בהמוניהם לשלם שכר-דירה מילולי בתוספת מס-
שפתיים עירוני, החלטתי למשוך בעט עצמי ולהכר
קטע מתוך המאניפסט החושיסטי: "הספור אין
לו מה להפסיד בלהיבא את השראתי ודירה
ומלואה לפניו לזכות בה".

שלום כץ, נתניה

סורח כותב גם שירה
לחוש הקדוש יצירה.
"נו", אמר החסיד,
"המפרות לא תפסיד",
ואני עוד ארחיל דירה!"

פצצת סרחון
עכשיו אתם כאמת בסדר כשימשהו עיבר את
הנבול, אתם עונים לו. וד"ר עזריאל קרליבך
עבר את כל נבולות הנבלה כשרמו כי אתם
פוצצתם את עצמכם. מאמרו של אורי אבנרי
(העולם הזה 921) החושף את פרצופו האמיתי
של המאור העתונאי הנדול ראוי שישמש אזהרה
לכל מלחכי פנאם!

דוד גלברד, תל-אביב

...מעולם לא יצר עתונאי קטנוני כזה, וכמור
קפן כל כך סירחון כה גדול. הניבור הקפן הזה
זכור עדיין ברוב נבולותו כשקרא בפאתוס, "אל
הסואא!" עתה ממשך הוא בנבולתו כשינוי
אובייקט — לא אל הסואא אלא, "אל העולם
הזה!"

יצחק כהן, תל-אביב

רבותי, מה כל הכעס הזה על הדוכסור האומלל?
הרי גם הוא צריך לחיות! ומה יותר מעניין ו-
מבירה את המפוצה מאשר לכתוב על העולם
הזה?

שמחה ברגמן, חדרה
רמזים מדי פעם כי תמורת שרותי, יתמנה כר-
ליכא ציר ישראל במדינה מסוימת. אם ייעשה כך
יהיה זה עלבון ויירעה כפרצופם של אנשים
ישרים ונקיים כמו אבא אבא ואלוהיו אילת הי-
מיצנים מדינה זו. מניווי של איש כקריבך
למפקד בזה אסור שיעשה בדיוק כשם שאסור

מערכת העולם הזה

FRONTPAGE

השפחה האנלי לאינפורמציה

ASI ES!

השכונת הספרדית לאינפורמציה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
דוב איתן, ברוך נאור, אורי סלע

עורך כתיב:
שוי לביא

הכתב הראשי:
עמנואל פרט

חברי המערכת:
משה בראפרים, יחיאל בשן, ניצה בני, לילי גילוי, רותי ורד, בויי זהבי, יוחנן ורבעה זאלי, אופקר מאובר, אביבה ססן, עמוס קינן, מילכי קשת, אברהם רמפורט.

עורכי המהדורה האנגלית:
ניאל שטרן, דויד סמסור.

הממונה על המהדורה הספרדית:
שלמה הררי

הצייר הראשי:
שמואל ברטור

מנהל במצעים:
שלמה אדיר

עורך דפוס:
אריה אריאל

מנהל מעבדה:
דוד סחיני

רד גליקסון 8 תל-אביב, טען הסברקים:
"פולמפרט" ת. ד. 136, 1970 26785.
שמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
1970 ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

אין במערכת אחראית עבור תוכן המדעות, מלבד:
הבר המוכנות עלידי חברי המערכת ונבדקות
"רוח לצרכי", "רוח למעבדה", "רוח לנחש" כולל מודעות
שליש. המוד. "רוח לנחש" כולל מודעות ששכפוע בשום צורה שהיא את דעות המערכת.
החרימתי לתוכן ולדעות המובטעות בע, ושאינן משקפות בשום צורה שהיא את דעות המערכת.

לאן הגענו בארץ זו?
הנה קם לו עתון "פורנוגרפי", עתון "חסר כל חשיבות", עתון של "תבורת נערים איליים",
וכותב לו מאמרים. ומה קורה? הארץ מודעות, חיפה העיר מתהפכת. המשטר המקומי
האימתני ביותר בישראל מגלה סימנים של מחל-עצבים. כנסת ישראל מקדישה יום שלם לדיון
על קורותיה. ראשיהממשלה בכבודו ובעצמו מתפנה מעיסוקיו החשובים. הממשלה דנה בו
כמה פעמים בישיבותיה הסודיות. ואפילו אותו נבל מקצועי, שנשבע בכל הקדשים שלא
יתרחק עמו בשום פנים ואופן, גם הוא חוזר שוב ושוב לנבוח לעומתו.

מהו הנשק הסודי שחולל סערה זו? האם כשרון עורכי העולם הזה? שני משמיצי העתון,
ח"כי מפא"י נמיר וגוברין, סברו שכן. אנו חולקים על כך. יודעים אנו מה דלים כוחותינו.
אם כן, מהו הנשק הסודי? נשק סודי באמת. נשק שנשכח מזמן בשוק המפלגתי. נשק
סודי מאד ושמו אמת.

שום נשק אינו יורה מעצמו. דרושה יד שתפעילו. דרושה יד שתביאו אל שדה הקרב,
מקוב בו שורקים הכדורים ומתפוצצים הפגזים. גם לנשק האמת דרושים אנשים הגונים.
שאינם רתעים מפני הסכנה. אולם כשמצאים אנשים אלה, ואפילו דל כוחם, הרי הופכת האמת
בידיהם לנשק אדיר ומוחץ.
זהו לקחיבנינים של המאבק החיפאי, שעודנו רחוק מסיומו.

אמור לי מי ידידי, ואומר לך מי אתה.
מי שהקשיב בכנסת לגאומי ח"כי מפא"י, נאלץ היה לשים לב כיצד צץ שמו של דוקטור
עזריאל קרליבך אחר כל כמה משפטים, כאילו היה עורר הדור. מרדכי נמיר הסתמך עליו,
עקיבא גוברין אמנם התבייש להזכיר את שמו, אך קרא כמה קטעים ממאמר-ההשמצה שלו.
ואילו התותח המפא"י הגדול, יעקב שפירא, בכה מרה על העחל הגדול שעשה העולם הזה
בקראו לאותו נבל מקצועי בשמו, אידייליה מלבבת, לא כן?
קרליבך אינו כפריטובה. המתחיל בנבלה, אומרים לו גמור. לכן הקדיש השבוע את כל
מאמציו לקורא אחת: לגרות את העולם הזה לגלות את המודיע שההזיר מראש כי עומדים
להניח פצצות.

ובאמת, למה לא? בעודתי במשטרה מסרתי שהמודבר ב"אישיות מרכזית הקרובה לצמרת
מפא"י", מניחי הפצצות יודעים שזו האמת. שום אדם אחר לא יכול היה לדעת מראש על
תיכונן מעשיהאלומות. הם משתוקקים מאד לדעת מי האיש. שהרי לאן גנעו אם אישיות
מרכזית בצמרת מפא"י מוסרת ידיעות לעתון כמו העולם הזה?
כמצב כזה, שום נבל אינו בטוח בעיסוקיו. צודק איפוא קרליבך אם הוא משתדל לגרותו
עד שנגלה את השב. לשוא, דוקטור יקר, לשוא.

זאובנו הגענו למצב שאדם חייב לחשוב פעמים לפני שהוא ניגש למסור ידיעות
למשטרת ישראל. השבוע מסרתי לה ידיעות מוסמכות העלולות להוביל ישר לכן הטוריסטים
בחיפה, ידיעות שנתגלו עקב החקירה הבלתי-תלויה של מנגנון העולם הזה. תבין מדוע
היססתי שעה ארוכה, אם תשמע על אחת הפרשות המוזרות הקשורות למאבק החיפאי,
שאפשר לקרוא לה "תעלומת המיסמכים הגנובים".

המיסמכים הגנובים, שני פרטוקולים של ישיבות עיריית חיפה הפתוחות לכל אדם, היו בידי
אחת ממזכירות העולם הזה, שנפלה למשכב. היא ביקשה את קרובתה להעבירם למשרד.
בדרך נתקלה זו בקצין, שגנב מידיה את המיסמכים והעבירם למשטרה. המשטרה לא החזירה
אותם. במקום זה פתחה בחקירה אחרת: כיצד הגיעו המיסמכים לידני?

זה כבר מוזר. עוד יותר מוזר ההמשך. על אחד המיסמכים היה רשום שמו של עסקן
חיפאי. תוך 24 שעות הוזכר אותו-עסקן בכנסת, בפי דובר מפא"י, אין ברירה אלא להניח.
עד שיוכה ההפך, שכל ידיעות המשטרה מועברות באופן אוטומטי, תוך שעות מעטות, למרכז
מפא"י. ואם כן הדבר לגבי מיסמכים שאינם חיוניים, מה הדין לגבי ידיעות סודיות, העלולות
לסכן אנשי מפא"י חשובים אחרים באישים של נסיון לרצח? האם אין לחשוש שמיד עם
היודע הידיעות תתחיל יד נעלמת לטשטש בחריצות את העקבות?

אם היה ספק כזה, מורו השבועי, כסאון מפא"י זבר, פרס במאמר את פרטי העדויות שגבתה
המשטרה בחיפה כענין המיסמכים. אם לא יודיע המפקח הכללי של המשטרה מיד, שפוטרו
הקצינים הגבוהים אשר העבירו את החומר הסודי של חקירות המשטרה למרכז מפא"י, לא
תהיה ברירה אלא לקבוע בבסחון שמשטרת ישראל הפכה לזרוע מסייעת של מרכז מפא"י.
במקרה זה יסמוך רק אידיוט מושלם על חקירותיה.

מכתבים

מחזיק לקרוא שאדם מחכים (עוד 80 שנה?)
שהאישיות האלמונית תפרוש. האם באמת הנכם
כה חמימים לחשוב שאישיות הצמרת גלולה אי
סעם לפרוש משתכרדה?
אם יש לכם דם, נלו מיד את פרצופה של
אותה אישיות שיהיה יוד לה גם בפצצות אחת
בנות. אחת, הואילו ברוב מוככם להוריד מעל

הדי ההתפוצצות

העולם הזה (921) כתב כי מאחורי מתקפי
עורכי העתון עומד אישיות ידועה מצמרת אחד
משרותי המדינה. העתון מוסיף: המערכת תניה
את מסלנות חקירתה לפני הציבור כאשר יפרוש
אדם זה מהתונתו הלאומית הנוכחית.

אותם

הפדצינים

כמעט מחצית אורחי המדינה, הנקראים משימ, בני עדות המזרח. פה אין זכר לחוויה הירואית של כובשי השממה, של ידיות הגבורה עזי הגבול, של הוי ישובי-הספר. פה אין זכר גם למהפכה הרוחנית העמוקה של ימי הקרבות.

פה שולטים האנשים שדמותה הרוחנית נקבעה סופית שעה שפוליו היתה מעצמה עולמית, לפני שטייס בורד בשם צארלס לינוברג חלם לעבור זו הפעם הראשונה את הארץ קינוס האטלנטי באוירון. פה שולטים האנשים שראו את הערבי הראשון בחייהם אחרי שהגיעו לגל העמידה, בשעה שמצריים היתה מושבה בריטית והצרפתים הפגיו את דמשק. פה שולטים האנשים שלמדו כי שיא ההצלחות המדיניות הוא לקבל טובה מידי מושל-מחוז בריטי, ושהחליטו ארבעה חדשים אחרי פרוץ מלחמת העצמאות כי שום מלחמה לא פוצה וגב לא תסרוץ.

העובדה ההיסטורית המצערת, שהדור אשר לחם למען המדינה והקים אותה ברמו ובזעתו, לא הקים מתוכו מנהיגים פוליטיים בעלי כושר לחימה, מצאה בכנסת את התגלמותה.

כי בה יושבים רבים מן האנשים שהיו תקנה ומכשול להקמת המדינה בכל צער, האנשים שהתנגדו להקמת המלכה ופרקוהו ברגע שחל פה הסכנה, האנשים שמסרו את הפורשים לירי הכולשת הבריטית, משתפי-הפעולה עם הפרוץ מבטן ומלירה, האנשים שנרדפו ממש בכוח אל המדינה ושחפכו שליטה באופן אוטומטי, מן הרגע הראשון.

אין דבר מוכא יותר מאשר לשבת בשעת ויכוח שיגרתי בכנסת, ולשמוע כיצד חברי-כנסת מנופח-ראפסיות מצטיינים באריכות את נאומיהם על עצמם מלפני ארבע שנים, תוך ציון קסדני של המקור המדויק, חזורי בטחון שהם חוזרים ומשמיצים אמיתות נצחיות.

זוהי אסיפה של אנשים זקנים — למרות שגם מהזקנים עברו בקושי את גיל 40. הם זקנים מפני שאין להם שום מגע נפשי עם היצירה החיה של העם. עם רוח הנעורים הנשית בת עץ פני מרחבי הארץ. הם זקנים מפני שמושגיהם קפואים ורעים יונותיהם נדושים, ושום יצירה רוחנית אינה נרקמת בחברתם. הם זקנים מפני ששוב אינם מרגישים ברוח הקודש של תעודה גדולה ביימים, תעודה שלמענה כדאי להסתכן ולהקריב ולשמש דוגמה לאנשים אחרים.

ובמקום שאין תחושה של תעודה, לשם מתנגבת השחיתות. במקומות הבטוחים של רשימות-המועדים של הכנסת השלישית מרסיעים גם שמות מלוכלכים ממש, אנשים אשר כל ילד במדינה יודע שהם גנבים פשוטו כמשמעו, מוכרי-כסאות שהפכו להלצות לאומיות, מבדירי-מטבע ששמותיהם מתנוסס סים לתפארת ברשימות השחורות של שוטרי המכס, גבורי קופסות הבשר המובחרות ושעוני-הזהב.

ואיש אינו חושב, כפי הנראה, שזה מוור מאד ומעציב מאד.

יתכן שהכנסת הזאת אינה גרועה מפר למנטים של מדינות אחרות.

אולם שום מדינה בעולם אינה נמצאת במצבנו שלנו.

תוך שנים מעטות מאד יוכרע גורלה של מדינת ישראל. ההיסטוריה תחליט אם היה זה נסיון מעניין וחולף, מעין ממלכת-צל-בנים שניה, או התחלה של פרק חדש בתולדות העמים השמיים. היא תחליט אם תהיה מדינה זו גטו יהודי חדש, או מושבה של מעצמה זרה איוושה, או מחנה חלוצים מנוקת, או לבת של מעצמה מרחבית. הדבר לא יסול כגזרת מן הדי שמיים. הוא יהיה תוצאה של מעשי ידי העם עצמו.

אם נרצה בכך או לא, אלה ימים גדולים, והם זקוקים למנהיגות בעלת-יעוד. אין הם זקוקים לא לאסיפה-של-אספים, ולא לכנס גבאים של המגבית היהודית המאוחדת, ולא לחבורה של מושכי-חוטאים ומגבירי-ליצות.

אם ניוטוד לירינו את רשימות המועמדים ל-כנסת השלישית מתוך הכרה עמוקה זו, ושתלט עלינו דכאון עמוק, נפשנו נכספת לפנינו חרשות, שיביעו את רוח התקופה החדשה. וכך אשר רואה עינינו במדבר המפלגתי הגדול, הוא אופק של — — — אותם הפרצופים.

אינו יודע בדיוק מה שמם, כיצד הגיעו לשם ובה עשו שם. האזרח האמין שקיבל על עצמו לקרוא את כל זכרי-הכנסת של אסיפה זו, מן המושב הראשון ועד האחרון — יחפש בהם לשוא אפילו רעיון מקורי אחד. לשוא יבקש בהם אפילו רמז קלוש לגישה חדשה. בשום שטח לא בלטה אפסותה הגמורה של אסיפה זו כמו בדיונים על שאלות הגורל של הדור — כיצד לשבור את המצור החונק את המדינה, כיצד לפרוץ אל המרחב, כיצד להבטיח את בטחונה. דיוניה של ועדת החינוך והבטחון על פרשיות מסוימות, שהטביעו חותם פראגי על השנים האחרונות, יכלו למלא כמה כרכים הומוריסטיים.

לא שלא היו בכנסת כמה אישים מבריקים, נבונים וחכמים. היו בודדים כאלה כמעט בכל מפלגה. אולם לא המעטים קובעים את דמותה של הכנסת. קובע המכנה המשותף. קובע המשטר הביחרי בהכריז-הכנסת, הקבע את מערכת היחסים בצמרת המדינה.

הכנסת היא אסיפה של פוליטיקאים. משמע, אסיפה של

כל אחד מאתנו זוכר מילותיו את הדאגה שכירסמה בו בחוזרו מן החופש הגדול לכיתה, לשנה חדשה של לימודים. האם השתנתה הכיתה? האם גוססו פרצופים חדשים, העלולים להפריע למערכת היחסים שנוצחו בעבר? שמה הופרה השלחה? שמה יש צורך להתרגל לטיפוסים חדשים?

כשתכנס הכנסת השלישית אחרי הבחירות הקרובות, לא יצטרך איש מחבריה לדאוג שמהו שום דבר לא יקרה. השבוע מינו המפלגות את מועמדיהן. הרשימות הוגשו. כל אשר נשאר לבותר לעשות הוא להצביע בעד קבוצת עסקנים זו או אחרת.

פה ושם יסתנו אדם חדש. אולם בעיקרו של דבר, יישאר המעורר הישן על כנו. קבוצת העסקנים, המשמשת מעין תחליף למנהיגות במדינה, תתאסף מחדש. יהיו אלה אותם הפרצופים שקייטנו את הכנסת השניה והראשונה. יהיו אלה אותם הפרצופים שמילאו את מסדרונות הקונגרסים הציוניים ככאז ובצירוף, בעזרת קאמיוביץ ואוריסה, לפני דור וחצי דור.

ואם לא ייבחרו הפעם משתתפי הקונגרס הציוני הראשון, הרי זה פשוט מפני שמלאך המוות הוא אנטיציוני.

בעשר השנים האחרונות עברה מהפכה אדירה על ארץ זו. היא לא היתה רק חר-צונית: הורדתו של דגל אחד מן התורן והחלפתו בדגל אחר. היא היתה פנימית. דור שלם חדש, ליד הארץ השונה לחלוטין מאבותיו, דרך על הורה הלאומית. בטערת ימי הקרב, עת נתגלתה לעיני כל פשיטת הרגל הסופית והמוחלטת של דור הקונגרס-סים, הוליד דור חדש זה מתוכו שורה מפוראת של מנהיגים. לא היו אלה רק המצביאים שהנהיגו צבאות, אלא גם אנשי-המעש בכל שאר מערכות-החיים.

מהפכה זו לא נסתיימה עת פרצה שבי-תהיגשק. הדור החדש הטביע את חותמו על כל שדות היצירה. אנשי מדע צעירים הגיעו לרמה עולמית, מנהלים צעירים חוללו נסים במפעלי התישבות ומים ותעשייה. הדור החדש פלט דרכים חדשות וקבע עובדות חדשות בכל המערכות. מלבד המערכה האחת: הנהגת המדינה.

כאן התנוסס שלט גדול: „הכניסה אסור רה“. אף לא היה צורך בשום שוטרי-תנועה לפקח על מילוי ההוראה. הדור החדש עצמו בחל במפלגות, אשר שלטון המדינה שייך מש להן כבדור-מישחק. מראה המפלגות הרכבות האלה, שהצטופפו מתחת לבזו הדולף של המגבית היהודית המאוחדת, ש התקוטטו על כל מילימטר מרובע של מקום מסכים לאבוס המענקים, מראה זה העלה בו קבט. לא היה לו שום חשק להצטרף לעדה זו.

פה ושם התפזר אחד הצעירים עם המצוי. אותם חתמו השלו את עצמם שאפשר לשנות ולתקן מבטנים, אחרים אמרו לעצמם שאי-אפשר להשפיע על המצב תוך עמידה בן הצד. אחדים מכרו את עצמם למען קאריירה, אחרים הומצו על-ידי רצון כן להציל את המדינה מידי מנהיגיה. אולם גם אחד מהם לא פנה במאומה את עצם מהותו של המשטר המפלגתי הרקוב.

פה ושם נתדהע את אחד הקירות השלט: „צבע טרי. אולם קירות הבניין עצמו נשארו כפי שהיו קודם לכן — סדוקים ואכזרי-זיקנה, חורבות של תקופה טרום-היסטורית.

כשתמפור הכנסת השניה, לא ישפוך איש עליה דמעה של צער, מלבד אותם החברים האומללים שלא יזכו להיכנס לכנסת הבאה. היתה זאת לכל הדעות אסיפה בלתי-מפוארת. היו בה לפחות חמישים חברים מיותרים לחלוטין, שאיש

אנשים שהפוליטיקה, במהדורה הישראלית המיוחדת, הפכה למקצועם.

אלה הם האנשים שלמדו לבחוש בסירים מסלגתיים, שלא תמיד הם מעלים ריח ניחות. אלה הם אמני האינטריגות, האנשים המסוגלים לנאום שלוש שעות רצופות באסיפת-עם סוערת מבלי לאמר אפילו דבר אחד. האנשים המסוגלים לשבת בועדה המתמדת של מועצת המפלגה ולנסח מצע שהוא כה חסר-כל-רעיון עד שאינו מסוגל להרגיז אף סיעה אחת.

פה שולט התחק הקדוש. פה קובעת האפרוריות הרוחנית. פה מנצחת הבינוניות המוחלטת.

פה אין זכר לחוויה האדירה של העליה ההמונית, ששינתה את דמותה של הארץ. פה אין זכר לעליה העצומה של בני ארצות המרחב,

העם הפרד ומשול

הבחירות ידגל לאומי. בחדר המדרגות, ליד שולחן עמס ספסל, ישבו עובדי הועדה, רשמו את הנכנסים.

אלה לא הסירו עיניהם מעל השעון. המועד האחרון למסירת רשימות המועמדים לכנסת נקבע לשעה 11.15.

הנכנסים התחלקו לשני סוגים: חברי ה-כנסת השניה ואורחים פשוטים החפצים להיות חברי הכנסת השלישית. אפשר היה לבחין מין בין השניים: הח"כים עלו במדרגות בבטחון עצמי, לא שאלו לאן, לא שמו לב לסדרנים. האורחים הפשוטים זזו בטוחים פחות, חיוכו בנימוס לסדרנים, אמרו תודה, גם הם מיהרו.

לנוכחים היה תאבון. באולם הגדול שבקומה השלישית, על כמה נמוכה, ישבה ליד שולחן ארוך, מכוסה בד ירוק, הועדה עצמה: דוד בר רב הא, יוחנן בדר, יוסף חמיר, משה צילן (המפקח מטעם משרד הפנים) השופט העליון שמעון אגראנט ויצחק שלו (מזכיר הועדה).

האולם התמלא בכאריכות, עתונאים, צלמים, בין המאחרים כנס בחפזון ח"כ ברוך אונייה, מצטעל במקצת. בידו האחת לחמניה, בידו השניה תיק עור. בתק: רשימת המועד מרים של מפא"י.

רבי יצחק אשכנזי הגיש רשימה של מרכז

בעיני התנועה הציונית היתה הצהרת בלפור הבריטית תעודה משיחית, להגשמת חזון הדורות. בעיני הבריטים היתה לה משמעות אחרת: ההצהרה סיפקה להם את התירוץ היחיד להשתלט על הארץ, ליצור בין עברים וערבים ניגוד בו יכלו הם להרס פיע כצד השלישי הצוחק.

הערבים קיבלו, בדרך כלל, סברה זו.

עם הקמת המדינה, היתה קיימת תקווה שפרשה עגומה זו תסתיים, שישראל תופיע עתה כגורם עצמאי בזירה העולמית והמרחבית. אולם השבוע נתברר שוב שתקווה זו טרם נתגשמה.

שני מקרים. הדבר בלט מחדש כשגרמו ברמקולים שאמריקה תחתום ברית צבאית עם ישראל. אמנם, היתה לרמזים אלה גם מטרה צדדית: לרכוש את קולות יהודי אמריקה לטובת המפלגה הרפובליקאית ה-שלטת, ששוב אינה אהודה כל כך על הציונים. אולם המטרה השניה היתה חסרה בה יותר.

המרחב מפולג כיום לשני מחנות: ה-גוש העיראקי, שקשר את גורלו עם אמריקה, חתם על החוזה העיראקי-ישראלי; וה-גוש המצרי-סעודי-סורי, שהושיט את ידו

מועמדי הרשימה הישראלית-מטכסים עצה בשעת הגשת רשימתם. מ' 5 נשאר

כנסת-ישראל. גבוה, רזה מאד, הוא עשה פוזות בפני צלם-עיתונות, הסתובב לפי בקשתו. היה זה יום גדול בשבילו: לכנסת השניה נפסלה רשימתו. הועדה טענה אז כי חתימות תומכיו היו רובן בכתב יד אחר. הוא למד לקח: "הפעם השגחתי שהבעלים לא יחתמו עבור נשיהם".

הבלוק הדתי הגיע אן-בלוק, אולם את רשימותיהם הגישו בנפרד.

בשעה 12 בדיוק נעלו הדלתות. אחד אחר השני ניגשו באיכוך המפלגות אל השולחן, הגישו חוברות כחולות בהן רשימות תומכים והמועמדיהם.

רשרוש גיר: הרשימות נבדקות על-ידי ה-מוכירות, מוגשות לשולחן הירוק, נרשמות סופית.

צלצול כסיות וכוסות. לבאריכות המפלגות ולעתונאים לא חסר התאבון. כוסות תה, כוסות מיץ וועוגות שהוגשו — נעלמו במהירות מפליאה.

לפתע השתרר שקט. השופט אגראנט קורא את התוצאות: הוגשו 23 רשימות. במיבטא אמריקאי, איחל השופט "הצלחה לכולנו", קיחה בקול כי הבחירות תהיינה הוגנות ושקטות.

הנוכחים המשיכו ללעוס.

חמשה צעירים

הרשימה שעוררה את תשומת-הלב הרבה ביותר לא היתה שייכת לאחת המפלגות הגדולות. אלה עניינו אך מעט. מרתקת הרבה יותר היתה רשימה של חמשה סטודנטים צעירים — שני ערבים, שני ערבים,

לכות הניטרלי מוסד של נהרו ההודי וטיטו היוגוסלבי. עיראק קיבלה נשק מא-מריקה. מצריים לא.

במצב זה אירעו שני מאורעות. המתיחות על גבול ישראל-מצרים הלכה וגברה לפתע, עד כדי סכנת-מלחמה ממשית. ואמריקה רומת על אפשרות של ברית צבאית עם ישראל, שכתוצאה ממנו תקבל ישראל, מן הסתם, נשק.

אדם ברדעת יכול רק להסיק מסקנה אחת ממצב זה: אמריקה משתמשת במ-צוקת ישראל כדי להפכה למקל-חובלים נגד מצריים העצמאית, לאיים על קאהיר שאם לא תצטרף לגוש העיראקי, תעמוד לבדה מול הצבא הישראלי המתחזק. קשה לדעת מה הטובה שתצמח מכך לישראל. אך הטובה הצומחת לאמריקה כבר ברורה: עבד אל-נאצר הודיע, השבוע, שהוא מוכן לקיים מגע עם העיראקים, לנסות ליישב את חילוקי-הדעות עמם.

החוק העתיק "הפרד ומשול", שהופקע על-ידי האנגלים מידי הרומאים, מצא לו מעריצים חדשים בחשיגנטון. הוא עוונד חוק מלא פקחות.

בחירות "הצלחה לכולנו..."

משך שבוע נערך המאבק הקדוש ביותר בישראל, קרב שלעומתו מחזירים הקרבות על גבעה, שער-הגיא ונבירושע: הקרב הי-גדול על הכיסא.

ביום השישי שעבר הגיעה העת לסוף ה-לחישות והגיחושים. כל הורכים בישראל הובילו לבית בן שלש קומות ליד גמל יפו. הכניסה לבית היתה עטורה שלט: "ועדת

שינוי חשוב מאד עזר לחזק בקרוב ברשימת המועמדים של מפא"י לכנסת. אישיות צעירה חשובה, שלא נכנסה לפי שעה לרשימה, עשויה להצטרף אליה אם לא תהיה דרושה לתפקיד אחר. באופן טכני יבוצע הדבר על-ידי התפטרות אחד המועמדים המופיעים ברשימה שהוגשה, הגשת שמו של האדם הנידון במקומו.

הטיפוס במורדי עיריית חיפה יזבש צורה של טירור פיזי גדול, אם לא יצליח חושי לחסלה בדרכים אחרות. איש-אגרוף מסוים, בעל עבר חפופק, נראה בשבועיים האחרונים פעמים מספר בבית העיריה ונודע כי דנו על קבלתו לעבודת פקח, בתנאי שיארגן את חיסול בעיית המורדים.

מרכז מפא"י יקדיש תשומת לב מיוחדת לבחירות העירו-ניות בעכו, שם פרץ, מתחת לפני השטח, מרד דומה למרד החי-פאי, שתחילתו בהתמרדות נגד החושיסט ברוך גוי. כחמישיית מחברי המפלגה ואוהדיה בעכו יימנעו מלהשתתף בבחירות, אם לא ייושב מייד בדרכי שלום הסכסוך בין מורדי עכו לבין הקבוצה השלטת בסניף.

אריק גונסמון, שהתכוון לבקר במרחב בעוד שבוע כדי להגיע להסכם הדדי מוסכם-בעניין חלוקת מי הירדן והקמת רשות-מיתחה, ידחה את ביקורו לחדשים ימים. הסיבה לכך היא בקשת שני הצדדים: ישראל בגלל הבחירות לכנסת, הערבים בגלל יחסי עיראק-מצרים והמצב המתוח ברצועת עזה. העלולים להקשות על השגת הסכם.

גמאל עבד אל-נאצר עזר להסכים למשא ומתן בדרג גבוה בין פקיד בכיר של מיניסטרו-החוץ או המזכמה המצרי לבין פקיד בכיר מדרגה מקבילה מצד ישראל. עוד זה יהיה רק מהלך נוסף במלחמת-העצבים סביב רצועת עזה, בה השמיע עבד אל-נאצר את האיום כי "הצבא המצרי מוכן" תנאי ראשון לשיחות אלה: השתתפותו של מפקח ראשי ברנט.

נתניה תהיה אחת הנקודות החשובות ביותר במערכת הבחירות של הצ"כ. הסכסוך בין מרכז הצ"כ לבין עובד בועמי, ראש עיריית נתניה, מחריף והולך, עלול לגרום לכך שפרשיות שחיתות שונות בנתניה תצופנה עוד לפני הבחירות.

נציגי ישראל בבירות המערב יתחילו בקרוב במערכת מוגברת להשגת תוצאות דיפלומטיות במהירות האפשרית, תוך הדגשת האפשרות של שינוי מערך הכוחות בכנסת הבאה. לצורך זה הוחלט בכנס השגרירים שנערך החודש בישראל על קו פעולה חדש: פחות דיבורים והתמקחות, יותר הצעות ממשיות. ההצעה העיקרית מצד ישראל: הצהרה בלתי משתמעת לשתי פנים על מתן פיצויים ניכרים לפליטים הערביים, גם על חשבון החמרת המצב הכלכלי בישראל. על סמך הצעה כזו, מקווים כי הלחץ על הערבים יגבר, יהיה עלול להביא לתוצאות ממשיות.

צפה להתקיימת ברית הגנה הדרית ישראלית-אמריקאית עוד שנה שלוש שנים סעיפים אמריקאים שעמדו למכשול לחתימה — תיקוני גבולות, שינוי מעמד ירושלים ובעיית הפליטים — תקבל ישראל את הסעיף הנוגע לפיצויים לפליטים ותכריז על איחוד משפחות בשני הכיוונים. ואשינגטון מסכמת עתה את תוצאות גישושה בידון בבירות ערב, תנמק את הצעד, בין ה-ה, בהצלחת ישראל לבסס את כלכלתה בכוחות עצמה, למרות החרס הערבי.

השכנת השוים במרחב עזרה לחוות סעיף נפרד ביוני ארבעת הגדולים שייערכו בחודש הבא. התערבותה של ברית המועצות צות אצל ממשלת קהיר בעניין שמירת השלום ברצועת עזה, היתה צעד הפתיחה של הרוסים למילוי תפקיד פעיל יותר באזור. עמדת הרוסים תהיה בעד קיום משא ומתן ישיר בין ישראל והערבים.

יומון המפלגה הפרוגרסיבית, זמנים-יפגר, למרות ההכ-חשות הרבות, מיד לאחר הבחירות. העתון לא השיג את התוצאות שקיו-להן מייסדיו ותפוצתו נשארה סטטית. גם העברת מערכת העתון מירושלים לתל-אביב לא עזרה להגדלת תפוצתו.

מעתה, יושב הדגש בענייני המים על ביצוע תוכניות מקומיות ואזוריות, במקום מפעלים ארציים. בגלל מינוס הגשמים בשנתיים האחרונות ודלדול המקורות הטבעיים, דרושים עתה פתרונות מיידיים באזורי שונים יותר מאשר תכנון לזמן ארוך. היקף העבודה יצומצם ממילא לאחר הצטמקות חברת תכנון המים לישראל (תה"ל) והעברת כל הביצוע ליד חברת מקורות.

ישראל תשחק בעד כורחה תפקיד כפיכסוף שפרץ בין ערד המארוניטים בלבנון לבין האספיוור. אחרי מות ראש העדה, מינה האפיפיור במקומו את אחד הבישופים המקובלים עליו ואילו ראשי העדה מתנגדים למועמדות זו. ממשלת הלבנון תתמוך, כנראה, בראשי העדה נגד האפי-פיור מתוך חישוב שכדאי לה לתת סיפוק מלא למארוניטים בכל השטחים מלבד אחד: הסיכסוך בין מדינות ערב וישראל, בו צידו המארוניטי בישראל.

אין סיכויים כי בפסטיבל הסרטים השני בחיפה יוצג יותר מאשר סרט ישראלי אחד ארוך. המתחרה היחיד יהיה סרטו של הבמאי אריה לאהולה אבן על כל מיל בהשתתפות יוסי ידיו וסופי קלקר הצרפתי, אשר צולם בארץ ופותח בצרפת. הסרט הובא לארץ לפני שלושה חודשים אך הוחזר לעיבוד מחדש, מאחר שנמצאו בו פגמים טכניים רבים מדי. נוסף לסרט זה, יוצגו כמה עשרות סרטים דוקומנטריים ואילו באין מולדת של חברת סרטי חביב (ראה עמודים 10-11) לא יהיה מוכן להצגה לפני אוגוסט, יישלח אחר כך לייצג את ישראל בפסטיבל הסרטים בוונציה.

הסרט, חופי הכרך-לא יוצג בחיפה עד לאחר הבחירות. אם כי העתק הסרט התפנה לאחר תום הצגתו בתל-אביב, הסכימו הנוגעים בדבר, לאחר לחץ של שלטי חיפה — לדחות את הצגתו בעיר הנמל. נימוק הנוחצים: הצגת הסרט בחיפה תהווה תעמולת-זוהעה נגד ראש-העיר.

האיש הרואה הכל הפוך

ואבא חושי לא יוכל לנהל מדיניות עצמאית מדי.

יחסי חוק

לא די כשר

אולם הסטורונים הישראליים בפריז, שניסו להרויח את מחייתם בעיר האורות, היו נזכרים מהר מאד כי צרפת היא ארץ ה"מחמירה ביותר בתעסוקת זרים. בשבוע ש"עבר, בפגישה שהתקיימה במועדון הסטורונים הישראליים בפריז, שמעו מד"ר יוסף לוחן, קונסול ישראל בפריז, כי לא רק עממם מחמירים הצרפתים.

סיפר לוחן: שני שוחטים ישראליים שנש"לחו במיוחד מישראל לבדוק כשרותם של מטעני בשר לישראל, לא הורשו להתחיל ב"עבודה, לאחר שהצרפתים טענו כי קיימים שוחטים יהודים צרפתיים מחוסרי עבודה.

"כדי לשכנע אותם", גילה הקונסול, "סייפרתי להם את הסיפור הבא: בהיותי באלכסנדריה שבמצרים בחרנו ברב משכיל מאד לרב ראשי. כשעלה הוא בספינה ימי לארץ ישראל לקיים מצות אבות, קיחנו כי לכל הפחות ימונה רב לאחת הערים הראשיות. אך רבני ישראל טענו כי הוא אינו מספיק "רב" כדי לכהן בתפקיד כזה אפילו בעיירה בארץ הקודש. רק אז השתכנעו פקידיו משרד הפנים הצרפתי כי השוחטים הצרפתיים אינם "מספיק כשרים" לתושבי ארץ הקודש, וה"רשיון המיוחד ניתן."

חוק

הרב והשוט

יחזק כדורי (27) נשא את אשתו הראשונה לפני שש שנים בעיראק. לפני חצי שנה לקח לו עליה אשה שנייה, ואודיה ימין (20), גרישה ואם לשני ילדים, רבה של מערכת סאקיה, יחזקאל סמיג, גם הוא מעירק, לא ראה בכך כל דבר מיוחד, השיא את הזוג החדש ללא התנגדות. אולם אלוואי, אשתו הראשונה של כדורי, התלוננה במסגרת ה"רב נאסר, נחבצ לדין.

היה זה המקרה הראשון בו נתבע רב ספרדי על עריכת נשואי ביגמיה. מבלי משי, התנגש שוב החוק האזרחי עם החוק התורני, הקיבע לגבי דיני נשואין.

בשמעון על הדבר הגיב הרב ניסים, רבה הראשי של העדה הספרדית בארץ: "חוקי התורה אינם אוסרים על גבר לשאת לו שתי נשים." אכן ידועים בארץ מקרים רבים של נשואי ביגמיה, ביניהם של שר בממשלה, ושל ציר ישראלי בארץ דרום אמריקאית.

שכר החוק. בינתיים הרתה אודיה, אשתו השנייה של כדורי, אך משרד הפנים סרב להכיר בנשואיה. ילדיה, אליהם פנה כדורי הנבון, הורו לו על פירצה לחוק. לפיה התייר הנוצרי המשפטי נשואיביגמיה בין בני העדה הספרדית, אם נערכו כדון בחיץ ל"ארץ. אולם כדורי תושב מעברה, ועובד עבודת דחק, לא יכל להרשות לו מותרות חיקיות כאלה.

ענתות

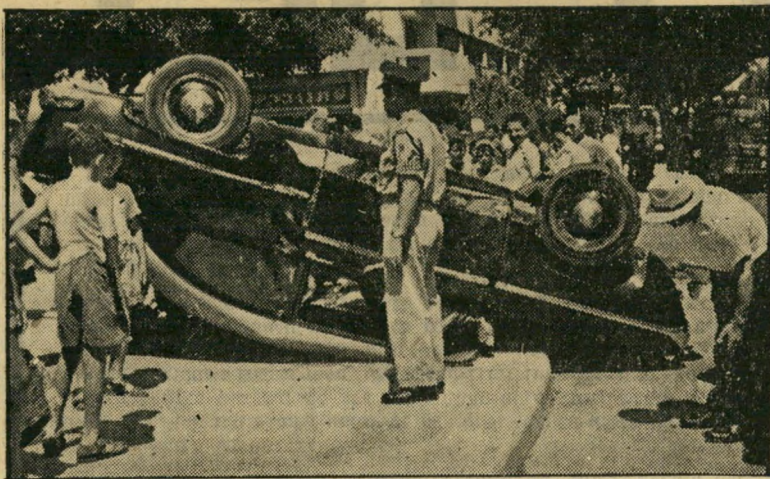
הדוקטור מ"במחנה"

כל עיתון ישראלי הדואג לבטחון המדינה מעסיק מומחה לענייני מדיניות-ערב. במחנה, שבועון מטה צה"ל, חייב איפוא להעסיק את המשוכת שבמומחים. הוא הצליח לקבל "את הזכות הבלעדית" לפירסום מאמריו של ד"ר ששון אשריקי.

מיהו ד"ר ששון אשריקי? בתשובה לשאלות שהתעוררו "בקר הקוראים" תיאררה מערכת את האיש במפורט: "ד"ר אשריקי הוא שמו המישאל של נתן זר, כיום תושב אירופה המערבית, שהיה פקיד גבוה בחברה מסחרית במזרח התיכון. ד"ר אשריקי, בן ה-52, שישב במזרח התיכון קרוב ל-23 שנים, יצא זה לא כבר בדימוס והשתקע במולדתו."

באתי, ראיתי, שוחחתי. גם תוכן הכתבות, שיצאו אחת אחרי השנייה, מתחת ידיו של ד"ר אשריקי התאימו בכל לתיאור זה: הן כללו לרוב קטעים מן הסוג "לפני שנים אחדות בבגדאד, בשיחה על יחסי הכר" (המשך בעמוד 12)

• חרם דרבנו גרשום שאטר לפני כחמש מאות שנה על נשואי ביגמיה חל רק על בני העדה האשכנזית.
• הוראה המיועדת להקל על עולי המרחב שנשאו להם אשה שניה לפני עלותם ארצה.

הנם קאופמן הוא צלם עתונות ידוע — בעיקר בשל עדשתו התרה אחרת מצבים בלתי-רגילים. לפני שבוטות אחרים גרם לתקרית דיפלומטית זעירה כאשר צילם את הדג האמריקאי מתנופף במהופך על בית צירות ארצות-הברית (העולם הזה 916). השבוע תפס עוד הפיכה: מכונתו של הרופא ד"ר ליאו זדי, שנחפזה מאחור על-ידי מכונת אחרת ברחוב תל-אביב, התהפכה במקום. הרופא נפצע, נזקק לבית החולים.

בפלמ"ח, בימי שייכותם למפלגה המאוחדת, הבינו ראשי מפ"ם כי מול חייל יכול לעמוד רק חייל ומול מפקד הפלמ"ח המז'היר צריך להעמיד את מנצח הדור.

רק שלום. תביעתו של החייל היתה: לשמור על השלום. כל עוד אפשר לקיים שלום — אפילו שלום כזה השורר עתה — אפשר להמשיך בהתיישבות והתבצרות; וכל יישוב המוקם מהווה בלם להתקדמות אפ' שרית של צבא חוקף. המצרים כבר למדו זאת, סיכם, "עכשיו חייבים גם אנחנו להבין זאת."

חיפה

הוא הלך לבחירות

בחיפה, אלמוגי הוא שם נרדף לחושי. מאז תפס את מקומו של ראש העיר כמד"ר מועצת פועלי חיפה, הצטיין עסקן ההסתדרות השמנמן במילוי תפקידים ח"י-שיסטיים מובהקים, התנגש לא פעם במרות מרכז מפא"י בתל-אביב. השבוע, הופיע שמו של יוסף אלמוגי כמועמד ה-36 של מפא"י לכנסת — מקום בטוח לפי כל הדעות.

בעמדת המפתח המתפנית בראש מועצת הפועלים החיפאית יעמוד, כנראה, נתן להב, מזכיר מפא"י בחיפה והצפון. להב, הידוע כמתנגדו של אבא חושי, הסתכסך אתו לאחרונה בשל טיפולו של חושי במורדי העיריה.

לדברי אחד מראשי מפא"י בעיר, באו החילופים כדי לרסן במקצת את ראש העיר החופשי-מדי. "אילו סילקנו את חושי", הסביר, "היו אומרים כי האשמות העולט הזה נכונות והיינו מספידים קולות רבים. עתה האשמות נכונות, קולות לא נפסיד

שמעון אבידן (שמאל) עם אדוף צ'רה (צור) נשק חדש, בקרב חדש

דרווי אחד — שהוגשה ברגע האחרון, נשאה את התואר הרשימה הישראלית. בו במקום ניגש ח"כ מקי משה סנה אל כתב העולם הזה. קבע: "ישנן שמועות שזו רש" מה מוסוית של העולם הזה." השיב הכתב: "ישנן שמועות שזו רשימה מוסוית של מקי!"

שתי השמועות היו מוטעות. הרשימה לא היתה מוסוית, היתה בדיוק כפי שנראתה: רשימה עצמאית של צעירים, שפעלו בתוס' לב. הרוח החיה היה צעיר בלונדי ותכוך עיניים, מאיר פלד (23), בנו של מנהל בנק, שהגיע לארץ מהולנד בהיותו בן חצי שנה. פלד פגש בכיתתו בצעירים ערבים ודרוויים, החל הוגה רעיון: יש ליצור גרעין של "ישראלים", אנשים בני כל הע' דות והדתות, שנאמנותם הראשונה היא ל"ישראל, והמבקשים לשלב את מדינתם עם המרחב.

הפרומה והמפלגות. חיש מהר נמ' צאו לפלד שותפים: נעים טאריף (26), בן אחיו של ראש העדה הדרוית בארץ; אליאס מועמר (23) סטודנט אורתודוכסי מנצרת; סעיד חמדן, בן אחיו של ח"כ מפא"י הערבי, ושלמה גבאי (36), מנהיגה של העדה הבבלית בירושלים.

הדיונים נמשכו עד הרגע האחרון ממש. בינתיים החתימו המשת הצעירים כאלף ערבים ויהודים, בעיקר עולים מעיראק, על רשימתם. הם פנו לשורה של אנשי ציבור שנראו להם קרובים לרעיונם, ביניהם ערי זיבטינסקי. אך אנשים אלה סברו שרשימה כזאת, שמופיעה ערב הבחירות לכנסת, לא תעורר אומן בציבור. הצעירים לא רצו להשתעבד לשום מפלגה, למכור את עצ' מאות תמורת תמיכה כספית. לא היתה סרוטה בכיסם.

שעת השתתפותם עשרה התקרבה. הדיונים טרם נסתיימו. כדי להרויח זמן, הגישו החמשה את רשימתם, עוררו סנסציה במסיבת ההג' שה. אולם יחד עם זאת הוסיפו להתווכח, החליטו לבסוף: לא כדאי להפסיק. אר' בעת הצעירים התפטרו. לא התפטרו: ה' מועמד הממשלה, שיחזיק לבדו ברשימה כנציג העדה הבבלית.

כנסיון להכניס לכנסת השלישית צעירים ישראליים אמיתיים, היה נסיון זה קצר חיים. אולם היה בו לפחות דם מעורר אחד: היתה זאת היוזמה הפוליטית העצמאית הראשונה שיצאה מן הדור הישראלי האחר' מלחמתי מאז הקמת המדינה.

מפלגות

הח"כ שלא מן המנין

הפצצה האמיתית של יום הגשת הרשי' מות (ראה לעיל) היתה טמונה בשם המו' עמד החמישי של הרשימה הפרוגרסיבית: גרשום שוקן. עליי צירופו הסבו הפרוג' רסיבים למפלגה היחידה שצירפה לרשימתה איש שאינו עסקן מן המנין. באותה מכה הבטיחו לעצמם הישג שני: העתון החשוב ביותר בישראל, שיעץ בבחירות האחרונות לאוהבים להצביע בעד הציונים-הכלליים, יצא ממעגל יריביה הפוטנציאליים.

בפני רבבות קוראי הארץ, הקוראים את עתונם בדבקות בעיקר מפני שהם יודעים שאינו תלוי בשום מפלגה, התעוררה שאלה אחרת: האם ישנה העתון את הקו? ברנע הראשון נפוצה שמועה ששוקן יתפטר מתפ' קיד העורך, ימנה במקומו את משה קרן, יליד גרמניה כחול-עיניים, ששרת כקצין בבריגדה, כותב המאמרים הראשיים בעתון. אולם שוקן הכחיש מיד, הודיע שיישאר עורך העתון, הבטיח יחד עם זאת שה' עתון יישאר בלתי-מפלגתי לחלוטין.

חברה לחותנות. האם יכול אדם להיות מועמד של מפלגה ויחד עם זאת עורך עתון בלתי-תלוי? מכיריו של שוקן סברו רים: כן. האיש בן ה-42, המכונים בעצמו ואינו מרבה בקשרים חברתיים (ראה שער העולם הזה 803) אינו נתון כמעט להשפעה. מערכתו מגוונת מבחינה פוליטית: קרן נחשב כנוטה לציונים-הכלליים, העורך ה"ספרותי" יעקב הורוביץ מופיע כמועמד בסוף רשימת מפא"י, עורך-הלילה אריה זיו נוטה לחרות. כתבים וחתיקים כמו שמעון סאמט ורפאל מוצרי הם בלתי-מפלגתיים. כותב המאמרים העיקרי בעתון, שלמה (פולס) גרוס, חבר-לימודיו של שוקן במכללת היידלברג הגרמנית, החזיר לפני כמה חודשים את כרטיס-החבר שלו למפלגה הפרוגרסיבית, כמחאה על סירובה להתאחד עם הצ"כ.

לפי שעה שוקדת המערכת למנוע כל זיהוי עם המפלגה. מנאומי של ח"כ הפרוג'

סדר היום: העולם

הדיון נפתח בהודעה עובדתית של שר המשטרה בכור ששון שמרית (מפא"י) בה תוארו פרטי גילוי הפצצות וכן נמסר בה כי "עד כה לא נתגלתה שום הוכחה או ראיה אשר לפיה אפשר להאשים אדם מסוים".

יוחנן בדר (חרות):

אינני רוצה להיכנס לאותו סבך הבעיות שהתעוררו עליי ההאשמות שבעתן העו"ל הזה נגר רשע עיריית חיפה ונגד אנשים שונים בחיפה. אני מצטער מאד שהאנשים האלה לא עשו מה שעושים במקרים כאלה, לא מילאו את חובתם כאנשי ציבור וכפקידים ציבור ולא פנו לבית המשפט בענין זה, על-מנת להראות לעם כולו שהם נקיים, על-מנת — לאחר שהדבר הזה יוכח — לקבל סטיספקציה מלאה ביותר מן המאשימים.

אולם לא זה הענין. הענין הוא הרבה יותר חמור, כי עד כמה שברור שחופש העיתונות מוגבל עליי החוק ועל-ידי שמירת בתר המשפט על החוקים, כך אי אפשר להגבילו ביד חזקה.

שבירת עצמות עצמית

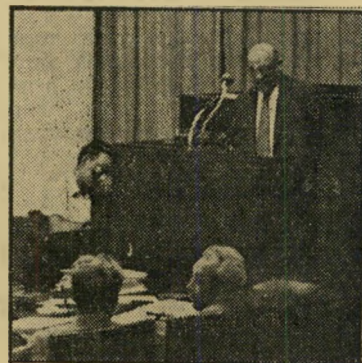
אם ניקח בחשבון את (ההתנששויות ה"קודמות) נראה עד כמה מגוחכת העתונות השמועה שזה היה, מה שקרא בפולין, אור טרפוגרונם. שם שמענו שהיהודים עשו פוגרום בעצמם בכדי להשמיץ את פולין. כאן אני שומעים שמועות שאנשי העולם הזה שמו את הפצצות בעצמם. הם בחזאי גם שיכרו לעצמם את עצמותיהם, ועשו הכל בכדי להשמיץ את האלמנים ובכדי לגרום איוון שהיא התעניינות מסכיב לעתונות. שמועה זו מגוחכת, ומי שמפיץ שמועה זו לאור המציאות הזאת, איננו אלא עוור לאותם האנשים האשמים בכל הדבר הזה.

עובדה היא שבמדינה זו ארעו חמש שש התנששויות באנשי העולם הזה, במערכת, בדפוס, ואף פעם לא הצליחה המשטרה להגלות את האשמים. בדרך כלל יש לי דעה טובה על המשטרה שלנו. אינני חושב שהיא נכשלת בכל מקרה. אינני חושב שהיא צריכה להיכשל בכל המקרים הללו. אני חושב שיש איוה דבר מוזר בעובדה, כי לאחר שפקחי עיריית חיפה הטילו באופן רשמי חרם על העולם הזה ועשו, מה שנקרא בחוק הפלילי שלנו, שימוש לרעה בתפקידם הרשמי — הרי זה לא בסמכותם לעשות דבר רים כאלה — והעולם הזה פנה למשטרה, המשטרה שכחה את סעיף 42 43 של החוק הפלילי ולא עשתה בענין זה דבר, ואם היא

לא עשתה בענין זה דבר באופן גלוי, למה שתעשה באופן נסתר?

מרדכי נמיר (מפא"י):

מהו חופש הביטוי בו דוגל העתון? זה? זה מה הם הרעיונות השקולים של עתון זה כאשר הוא בא להיות שומר לעצמים ונערות צעירים ולגרות אצלם חלומות כבדים בכל תחומי התהיכרות, הבלתימודע

נמיר מושב את איובו, אבא חושי, שעה שלומן ארן ומשה שרת, שבא במיוחד לשיבה, משוחחים ביניהם ליד שולחן הממשלה.

והאירציונלי? והכל "בלרמורא", בלי כל מורא מפני כבוד המלה המודפסת, אם גם לא תמיד "בלי משוא-פנים" כלפי חוג פלוני ואלמוני. חופש העתונות — ודאי, אך אפשר להטיל ספק אם לוחמי החרות הקלאסיים לחופש העתונות סברו כי תהיה עתונות אשר תעסוק, בדם קר ובדעה צלולה, בליבוני גידים עתיים ותורבותיים בתוכנו, בשלבים הראשונים של ראשית תהליך מיווג הגלויות בארצנו. "דופקים את השחורים!" ידוע היה עתון הזה, ידוע הגליון הזה. ואפשר להטיל ספק רב אם לוחמי החרות לחופש העתונות התכוונו לחופש גמור ומוחלט להדפסת דברי סורנוגרפיה מן הסוג הקשה, המזיק והמשחית ביותר.

פרצוף רוחני מבוולבי

הדבר שאני נוגע בו הוא הפרצוף הרוחני של חבורת אנשים צעירים אלה, אשר לצערי העמוק עושים רושם כי בהיותם לא מחוסרי כשרון, הם תלושים לחלוטין מכל רעיון ב"מפעל קונסטרקטיבי. הם עושים רושם של חבורת צעירים קצת מבוולבים ברוחם, שכל מטרם לעשות רושם ויהימרה. אף אינני רוצה לנגוע בדבר אם יש בפעולות הללו מן שום אינטרס חמרי או לאו; אני מוכן ל"השאיר זאת מחוץ לתחום של חשדות לצורך הברור. אבל, אלה צעירים החותרים להצליח בעזרת כל אמצעי כשר ולא כל-כך כשר. בתוקפנותם כי רבה יש שהם בזים בסוסו של דבר גם לאלה המנסים להגן עליהם.

יתכן כי אין זה מקרה, שפתחו בהשמצה מרוכזת נגד חיפה דוקא, נגד עיר העבודה והעמל, שבראשה עומד שלטון פועלי. אין הדבר מעיד אלא על כך, שמעשיה המפוארים של עיריית חיפה הפועלית, מטילים על מיהו

הם הביאו את הערבים! התפלא אחד מכתבי-הכנסת הוותיקים, כשהופיעו חובשי-הכפיות באולם הכנסת. היתה זאת רק ההתחלה, תוך דקות מעטות התמלאו שורות מפא"י בכנסת עד אפס מקום. מפא"י הכריזה על מצביחיה, גייסה את כל חבריה לקרב. גיוס זה הכריע את המאבק מראש: לעומת ספסלי מפא"י הגדושים, היו ספסלי האופוזיציה והצ"כ מלאים רק בחציים.

מפא"י, שהצליחה לדחות את הדיון לשבוע, גרמה להחלשת ההתרגשות הראשונה עוד לפני התחלת הדיון. אולם גם כך היה זה הויכוח הנרגש ביותר מזה שבועות רבים. תוחתי כל המפלגות גויסו. מפא"י עצמה ביקשה להפגין את אחדותה המפוקפקת בפרשת חיפה: היא שלחה לדוכן דווקא את אותם ממנהיגיה הידועים כאויבים מושבעים של אבא חושי. כשקם מודכי נמיר, שרבים סבורים משום-מה כי הוא גרם למסירת החומר על אבא חושי למערכת העולם הזה הפליט אחד העתונאים: "צביעות!"

להלן קטעים מן הפרוטוקול הסטנוגרפי הבלתי-מתוקן, שנמסר לפרסום חצי שעה אחרי גמר הויכוח.

פתח ומורא בקשר לבחירות הקרובות ו"באות.

שלום זיכמן (צ"כ):

דברי יהיו מוקדשים לא לעתון העולם הזה אלא לפצצה שנוקרה על העולם הזה. כי הדיון בכנסת לא התנהל על הצורה והתוכן של העתון, אלא על השאלה — אם מותר להשתמש באמצעי אלימות נגד עתון איוה שהוא, שמפרסם דברים איוה שהם.

שרת העבודה גודדה מאירסין (מפא"י): על זה יש ויכוח.

זיכמן: מבלי להיכנס לתוכן ולסגנונם של המאמרים המתפרסמים בעתון זה על עיריית חיפה והנהלתה, סבורני כי הבית הזה צריך להיות מאוחד אתנו בדעה וצריך להיות מודאג מאד מהתוצאה המסוכנת של מעשי אלימות ופצצות בכל מקום שהוא. תופעה זו עלולה לגוול מאתנו את אחד הנכסים ה"מכובדים ביותר של החיים הדמוקרטיים — את חופש הביטוי וחופש העיתונות.

אני מצטער לומר שאם נוציא כמה מש"פטים מנאומי הארץ והיפה של חברי-הכנסת נמיר — אותם המשפטים המביעים צער על שנוקרה פצצה — מתקבל הרושם כאילו מגיעה לעתון הזה פצצה. חברי-הכנסת נמיר דיבר כל הזמן על המאמרים ועל הסיגנון של העתון והסתייג ממנו, כאילו רצה להור"כח משהו.

נמיר: אל תיאחו בדברים שגובלים עם עלילה גסה. דיברתי לפני חמשה רגעים.

זיכמן: שמענו כאן כתב האשמה נגד העתון במקום לשמוע כתב האשמה נגד זור"קי הפצצות.

מפלגת הציונים הכלליים מתנגדת להשמצות אישיות. במלוא האחריות אני מכחיש שה"מפלגה שלנו מחלקת טפסים של העולם הזה בחינם. אני יודע, שלצרכי הבחירות, גיסו לומר שאנחנו עומדים מאחורי המאמרים ה"אלה, יש לי הכוחות המוחלטת לומר — אין אני כנסם לתוכן המאמרים האלה ואין אני מצ"דיק אותם, ובמדיה שמגיעות עובדות אין לי הרשות לפסול אותן, עד שיעשה זאת בית המשפט. אבל אין לנו כל חלק בדבר. נכון שמפלגתי — כמו מפלגת הפועלים המאוחדת וכמו מפלגת אחדות העבודה ומפא"י — קנתה כמה מודעות בעתון זה. אנחנו רואים כי עתון שורכנו מדברים אל ציבור מסויים.

חנן רובין (מפ"ם):

מה הוא הנושא העומד לדיון? הנושא ה"עומד לדיון אינו העתון העולם הזה, לא הקו של העתון, לא תוכנו, לא לשבך ולא לשלי"לה. הנושא העומד לדיון הוא גם איננו ער"יית חיפה לא לטובה ולא לשלילה, לא קר"נות אלה או אחרות, לא פעולות של סקידים אלה או אחרים — כל זה אינו שייך לענין.

הסרור. הבילוש והמשטרה

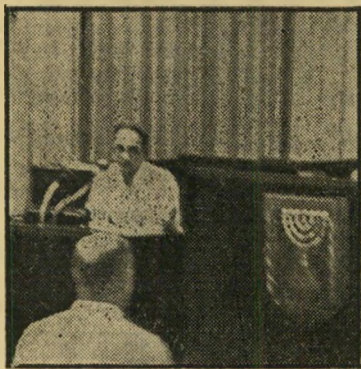
הנושא העומד לדיון הוא שאלת השימוש באמצעים טרוריסטיים, המגמה למגוע באפש"ר

רות של ביטוי חופשי, אני מוסיף ואומר — גם שיטת הבילוש הרשמי, הבלתי רשמי או התצי רשמי, הדבר השלישי העומד לדיון זו השאלה מדוע המשטרה לגבי סוגים מסוימים של עבירות אינה מצליחה בחקירותיה. הדבר האחרון שצריך לדעת הוא מה תכלית הברור הזה, האם להניע את הציבור שיסמך אולי ידיעות.

חברי כנסת נכבדים, שורה ארוכה של מעשי טרור קרו במדינת ישראל. ישנן גם הופעות אחרות מדאיגות: אם שר ביש"ר אל מודיע בעתון, ברבים, שיש בילוש אחד רי שרים, אם יש מכשיר האזנה בחזר חבר הכנסת יערי, אחר כך ישנה הופעה של אנשי למשפט שספק אם הם מופיעים בשמור תיהם האמתיים, אם יש נסיון של פריצה למעוון מפ"ם כמה ימים לפני הבחירות ל"איגוד המקצועי של ההסתדרות, ואחר כך המשטרה מטשטשת באופן שיטתי את האפ"שרות של גילוי הדברים האלה, ואם האנשי שים שהשתתפו באותו מעשה היו כנראה מצויידים בגיפס שמספרו קשור עם אחד ה"מוסדות הרשמיים או הרשמיים למחצה, אם היתה התפרצות למשרדי הקיבוץ המאוחד — חברי כנסת, כל אלה הן תופעות מדאיגות ביותר.

..דבר" וחופש העיתונות

אגב, חופש העתונות עומד בסכנה לא רק עליי מעשים טרוריסטיים, יש גם אמצעי אחרים של השפעה על העתונות. כאשר אני קורא באחד העתונים, אקרא זאת: "מה לנו ארנו! אראבני חשוב יותר, ואם קיים חשש של הפרעה למלאכתו הנקיה, חייבת המשטרה להעמיד לרשותו שמירה יערי" לה. הן בשביל המערכת והן בשביל בית הדפוס. בדרך זו נוכח ותהיה לנו פורנוגר"רפיה בחסות המשטרה, גנגרנה מוסרית ב"חסות המדינה. האורח חייב לשלם מסים כדי לקיים משטרה שתגן על גנגסטריזם. "ספרו תי" — וכאן אני עובר על כמה פסוקים — "האין היא (אויירת השנאה מסכיב לשבועון העולם הזה ופרסומיו) תוצאה הכרחית של הפרסומים המתפרסמים? רק אם תנוקה ה"עתונאות שלנו מן העשבים השוטים שעלו בשדה" — וכאן אני עובר על כמה פסוקים

ארם מזהיר: ח"כ אחדות העבודה מזכיר במלים נרגשות את מעשי הבילוש והטרור שרבו לאחרונה במידה גוברת במדינה.

— לא יהיו פצצות ולא יהיה צורך להעמיד שוטרים בפתחי מערכות.

אסתר ויננסקה (מק"י):

הדיון הנוכחי בכנסת שנקבע בעקבות הטלת הפצצות בדפוס בו נדפס השבועון העולם הזה איננו יכול להצטמצם במקרה ה"סירור הללו, אלא חייב להקיף את הבעיה ה"כללית של שימוש במעשי אלימות מצד אר"גוני סירור כלפי אנשים וחוגים פוליטיים שר"גים המטיחים ביקורת נגד חוגים שליטים מסוימים.

מעשי הסירור נגד עורכי העולם הזה באו לאחר שהובאו לידיעת הציבור עובדות על מעשי שחיתות בעיריית חיפה, על שימוש ב"כספי ציבור למטרות פרטיות, על מעשים פליליים התובעים חקירה מיידית ובלתי משוחתת ועונש חמור.

מהו הרקע הפוליטי של מעשים אלה? חר"גים מסוימים היודעים ומבחינים כי בסיסם

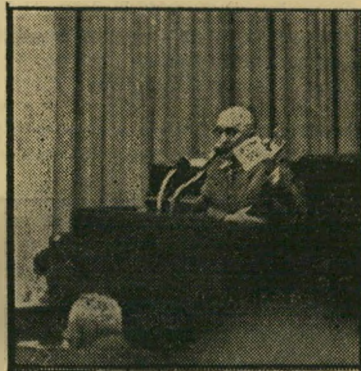

תחמושת אחרונה: שעה קלה לפני התחלת הדיון, נראו במזנון הכנסת גליונות העולם הזה שהופיעו זה עתה, נקראו בעיון. בתמונה שקוע ח"כ חרות בנימין אבניאל בקריאת המאמר על הנבל המקצועי.

הזדה

הציבור מצטמצם, כי הציבור מתחיל לפנות להם עורך, נוקטים בשיטה של אל מות על מנת לנסות בדרך זו להמשיך בשלטונם. הרקע הפוליטי של מעשי טירור הוא הרצון לסתום את הפה לחוגים אופוזיציוניים שונים, הרצון להרתיע מפני ביקורת ומאבק ציבורי והרצון של חוגים מסויימים למנוע מעשי אלימות בעד ירידת השפעתם הפוליטית.

מעשי הטיור נגד חברי מערכת העולם הזה אינם מעשי הטיור הראשונים ולא היחידים. באמצע שנת 1954 הותקפו על ידי חוליגנים בבוקר, לאור היום, חברי הסדר העה הקומוניסטית בעיריית נצרת בלכתם ליישיבת המועצה. באותה העיר התקיפו בריינים ושרפו מועדון של נוער קומוניסטי. הפושעים המאורגנים אשר התקיפו או לאור היום את חברי המועצה באו על עונשם. תחת לחץ דעת-הקהל החלה חקירה, אולם היא לא נמשכה ולא נסתיימה. והציבור

חת מוקיע : בשעת נאומו מרים ח"כ הצ"כ חוברת השמחה אלמונית שהופצה בחיפה.

שואל : היכן הפושעים ? מה עושה המשטרה נגדם ? מדוע לא הביאה את החקירה לידר גמר ? אין זאת כי יש חוגים המעוניינים במצב של לית דין ולית דיין.

התנהגות המשטרה נותנת במקרים רבים עידוד וחוסר למעשי אלימות מצד ברוינים וטירוריסטים פושעים נגד חוגים שונים של הציבור. במקרים מסויימים נטלה המשטרה בדרגות שונות של הסוואה חלק פעיל במעשי אלימות נגד יריבים פוליטיים של חוגים שליטים מסויימים.

יוהר הררי (פרוגרסיביס) :

לא פורנוגרפיה גורה פצצות

יש להצטער במקצת שאם חבר הכנסת גמיר הזכיר כמה פרסומים של השבועון הזה, הוא התעלם מן העובדה שפצצות אשר אין אנחנו יודעים את מקורן פגעו בשבועון הזה דווקא כשהתחיל לפרסם עניינים הנותרים לזיכרון פוליטי ומסלגתי ולא מסרי. אלה שסולדים מן השבועון יכלו לפגוע בו בעד פרסומים קודמים שלו, והדבר לא נעשה.

משה ארם (אחדות העבודה) :

הנסיון לרמוז שהעולם הזה ערך אוטור פוגרום, מעלה חשדות, שחקירת המשטרה לא תעלה כאן כלום והתקייסגר מחוסר הרכות, כפי שהוא נסגר כבר בפעמים קודמות. אולם הכנסת והציבור אינם יכולים ואינם רשאים לסגור את התק. הגה הגענו כנראה לשלב נוסף בהתפתחות הדמוקרטיה של המדינה — לדיבור מאד משכנע בשפת אלה פצצות, איומים ומכות. ואם לא בנוסח שיקגו, הרי בנוסח של חופי הכרז בגמל ניו יורק. לאמור : סייג לבריאיות — שתיה, פה בלום וסגור על מסגר. ואם אין שתיה — באה ההשתקה, תחילה בהטלת אימים, ואם אין זה מועיל — במכות, בהתנקשות ופצצה.

המשפט שמחון למשפט

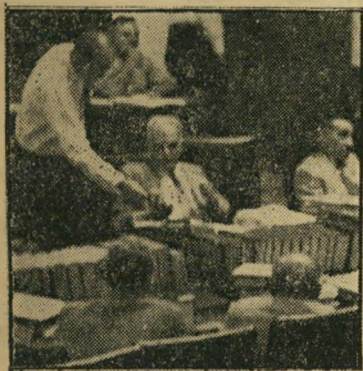
מסתבר, כי מחון לחוק ולמשפט, יש ב"מדינה עוד מוסד מחוקק בכח הורוע, כי יד נעלמה או ידיים נעלמות עושות שפטים

יריעות מן החזית : עודד העולם הזה מוסר ידיעות אחרונות ממהלך החקירה לנציגי לכך שהענין הובאה לדיון במליאה. מימין : מנהיג חרות מנחם בגין, מנהיג מק"י משה סנה ומנהיג מפ"ם יעקב רפ"ן.

שר המשטרה שיטריית (מפא"י) : הוואל וחבר הכנסת ארם אמר, כאילו שר המשטרה בדבריו רצה לכוון את המחשבה למסקנה מסויימת, רצוני לומר לו : אם הוא סומך על דברי עודד העולם הזה, הוא יכול לעיין בחומר שהופץ היום ותולק לחברי כנסת רבים, ואז ימצא שגירסתו של שר המשטרה, היא בדיוק אותה גירסה — ואני מתכוון לעובדות שעורך העולם הזה הפיץ בין החברים.

ברצוני לומר לך חבר-הכנסת ארם, היו בעל-ראוב שהעלו שוב פעם את מכשירי האזנה מקברו. חקירת המשטרה פירושה ש"המשטרה צריכה להניח את ידה על החומר, אם אדם אומר שפלוני נרצח — אנחנו מוכי

פתקה לשיטריית : שר המשטרה, היושב ליד שולחן הממשלה, מקבל פתקה מהמפקח הכללי, שישב, עם צמרת המשטרה, ביציע.

רחים לראות את הנרצח, ואם לא נראה אותו לא נוכל לאמור שקרה מעשה רצח. **אליעזר שושטק (חרות) :** ואורי אבנרי עדיין חי !

שיטריית : ועדת חקירה פרלמנטרית מת' מנית כאשר מוסד מסויים בממשלה אינו עור' שה את עבודתו. אבל היא אינה מתמנית ונה' פכת לוועדה כדי שוטרים כדי לחקור פושעים שנעשו או עומדים להעשות. משום מה אהם דורשים ועדת חקירה פרלמנטרית ? מה קרה ? היא צריכה לחקור בענייני המשטרה ? המש' טרה פתחה בחקירה : היא הציבה משמר. ר' לא הייתי רוצה לומר לך מה עולה השמירה למשטרה בעטיו של מעשה זה.

המשטרה חוקרת והיא תמשיך לחקור ב' מרץ. ויש תקוה שהמשטרה תגלה את האמת. אם המשטרה הקציבה פרס של 5000 ל"ה...

מנחם בגין (חרות) : לא הפסידה — עוד לא מצאה.

שיטריית : אני רק רוצה לציין דבר אחד : אין ברצוני להגן על אבא חושי ראש עיריית חיפה. אבא חושי ידוע, מעשיו ידועים.

עם הודעת הסיכום של שר-המשטרה הס' תיים הוויכוח, והכנסת עברה להצבעות. ה' אפוזיציה הגישה ארבע הצעות שונות נוסח למינוי ועדת-חקירה פרלמנטרית, אולם הצ' עות אלה נפלו, למרות ההצבעה המשותפת של כל הסיעות על כל הצעה. כן נפלה הצעת הצ"כ למנות ועדת חקירה ממשלתית ברא' שותו של שופט. בקולות מפא"י, שגייסה את כל ח"כיה גיוס מלא. הפרוגרסיבים ופועלי אגודת ישראל, התקבלה החלטה לפיה "מס"י לה הכנסת על הממשלה להמשיך במאמציה למניעת מעשי אלימות ופגיעה בחופש הבי' סוי ולגילוי האשמים."

— אם הדרך שהם נוקטים בעתונם בכל תחור מי חיינו כמעט, ראוי לנקוט בזה בעזרת ה' אות העברית שאבותינו מסרו עליה את נפשם ולטמא את האות העברית כפי שהם עושים. כולכם חייבים לשאול אותם, כי הם עדיין אנשים צעירים, הם יכולים לשוב בהם, הם אינם חייבים להיות אבודים, זו מדינה החי' בת לשמור על דרכו ויכולתו של כל אחד מאזרחיה.

לא אני, אלא ביאליק יסיים : "מי השליח בכס להקת חורצי עט ולשון, / עדת גנועי אלוהים, / אכולי משטמה ומוי קנאה, / לסכסך אתכם איש באחיו ולהאכילכם את בשרכם / ולפגל עליכם כל קדוש בהבל פיר הם ובמנע אצבעם ? / מי התיר אגודתכם ויחצנה בין נערים אוילים ?"

ואני אומר זאת גם לנערים האלה : חידלו להיות אוילים.

נחום חת (צ"כ) :

כאיש חיפה אני רואה חובה לעצמי להעיר על דברי ההלל שפיור חבר הכנסת נמיר ל' ראש העירייה של עירי. אני רואה חובה ל' עצמי להגיד שיש גם דעה אחרת בענין זה. דעה זו מתהלכת גם בתוך מפלגתו של חבר הכנסת נמיר. כשרצו להעמידו בשעתו לראשות העירייה רבו המתנגדים גם במפלגתו הוא להעמדתו. ואומר מדוע : התנגדו לך, מפני שעברו במועצת פועלי חיפה לא שימשה ר' לא הוחתה דוגמה לשלטון דמוקרטי. אין אני אומר זאת היום. אמרתי זאת עוד בהיור' תי ראש סיעת הציונים הכלליים בעיריית חי' פה.

ולעזרה אחרת של חבר הכנסת נמיר באשר לחלוקת העתונים באסיפותינו בחי' פה. בחיפה בודאי ובודאי שלא נוכל להפיצם. כי פעמים רבות אי אפשר להשיג את העתון הזה לא רק במחירו הנורמלי אלא גם ב' מחיר יקר הרבה יותר, כי מוכרי העתונים חוששים ומפחדים למכרו בגלוי.

יעקב שמשון שפירא (מפא"י) :

ספאי להגנת קרליבך

אני צריך לומר שלעלות על הבמה הזאת כדי לדבר בענין העולם הזה יש בזה מידה מסויימת של סיכון, מפני שאם ד"ר קר' ליכך כתב מאמר נגד העולם הזה, אתם קור' אים הבוקר בהעולם הזה מאמר המוקדש לו. הכותרת היא כמובן עדינה ביותר : המקצוע -- נבל. במאמר זה יש ביגורפיה שלמה של ד"ר קרליבך.

מה תגידו לחופש עתונות זה, אם אדם פירסם לפני שבוע מאמר פולמוסי על העולם הזה, וכותבים עליו כפי שכבר אמרתי ? אותו אדם כתב על ראש הממשלה הקודם, על ראש הממשלה הנוכחי, על כל שרי המדינה כאחת לבו — איש לא העז להגיד דברים כ' אלה מעל שום במה כאותו עתונאי. ולזה אתם קוראים חופש עתונות, או אתם קוראים לו — הפקרות העתונות, פריצות העתור' נות ?

בדר : מה בנוגע לפצצה ?

שפירא : על הפצצה דיברתי.

רבותי, הציונים הכלליים הודיעו לנו וחד' רי והודיעו, שלהם אין כל קשר במאמרים שפורסמו בהעולם הזה נגד ראש עיריית חי' פה. רבותי, אני רוצה לומר עוד משהו משר' גה. חבר עיריית חיפה לשעבר, חבר הכנסת חת, צריך לדעת את חבריו לסיעה. והוא, למשל, צריך לשאול את עצמו, כיצד קרה שפרוטוקולים של עיריית חיפה הגיעו למע' רכת העולם הזה, על-ידי חבר סיעת הציונים הכלליים בעיריית חיפה, מר מילסון ?

על דעת עצמן במקרים שונים ורבים. מי הם אלה הפועלים באפילה ובמחתרת כנגבים בלילה ולפעמים גם בגלוי ? מי נתן להם את חומר הנפץ, מי עומד מאחוריהם ? מי שלח אותם, עודד אותם ומי משמש להם מחסה וחיפוי ? הכנסת חייבת להגיע, לגלות את מקור הנגע ולתכנן שיעקר מתוכו.

אין הכנסת יכולה לכן להסתפק בחקירה המשטרית הרגילה. יש חשד, וחשד מבוסס למדי, כי למשטרה לא יגיעו ולא ירצו לה' גיע עדים שאינם רוצים להסתבך בצרות.

עקיבא גוברין (מפא"י) :

היחידי שנתן כאן נימוק מדוע הוא דורש ועדת חקירה, בנימוק מסחרי כזה, היה חבר הכנסת זיסמן. הוא אמר : אם מפלגה זו מפרסמת מודעות שלה בעתון זה, בדרך-כלל כל קונה מעיד על סוב החנות בה הוא קונה, אין כל טענות, אם זה נוח לו ימשיך בזה, אבל לא ברור לי לשם מה דרושה לו ועדת חקירה, עדותו הוא לא מספיקה לו ?

חיים אריאב (צ"כ) : מפלגתך לא סיר' סמה מודעות כאלה ?

גוברין : עוד אגיע אליך.

חבר הכנסת בדר שואל — וזהו זכותו הלגיטימית — מדוע ראש עיריית חיפה, איש רב פעלים, אבא חושי, שלא תמול שלשום בא לארץ, לא פנה לבית-המשפט לתבוע את עלבונה. ברצוני להגיד לך, חבר הכנסת בדר : קודם כל, הכל לפי המעליב. אני נכון כעת להודיע למפדע, שאם עתונות מסויימת תשמיץ אותי — אין בדעתי כלל וכלל להור'

שפירא מסתער : בהחזיקו בידו את גל' יון העולם הזה, יוצא עורך-הדיון המפא"י החיפאי להתקפת מצח חזקה על העתון.

מין אותה למשפט, היא יכולה לכתוב כאוות נפשה עלי ועל חברי.

מדוע חייב ראש עיריית חיפה לפנות לבית המשפט, אם הוא לא רואה את עצמו נעלב כפי שאמרתי ? אם מחר עתונות מסויימת, לא רק העולם הזה, יש אצלנו תחום הנחשב אצלי כעתונות מסויימת, תשמיץ אותי — אלעג לה ולא, אפנה לשום בית-משפט, לא אראה את עצמי נעלב. יש להם רשות לכתוב לגדי וזכותי האזרחית לשמוע את הדברים כראוי להם.

האות העברית וכיאליק

אולי רבים מתברי היושבים כאן ילעגו לי, אבל אני סבור שהבחורים מהעולם הזה חיי' בים, אם יש מעט שכל בקודם, והם מוכ' שרים מאד. אני מודה בזה, לשאול את עצמם כיהודים — ישתייכו לאיזו מפלגה שהיא, זו זכותם, יכתבו איזו ביקורת שהם רוצים

בחירות חושאיות בעיר המרור

למחיקת האנשים השנואים ביותר ברשימת מפא"י. מועמדי מפא"י, אנשים לא יודעים מתמול שלשום, זכו בממוצע 400 קול, מר עמדי המורדים — ל-325, בממוצע, מועמדי מפלגות האופוזיציה — לפחות מ-300.

משנסתיימה ספירת הקולות והתברר, כי הוועד יהיה טהור מכל רבב לא-מפא"י. פרצו לאול-המגנייה יוסף אלמוגי מזכיר מ.פ.ת. ונימו כמה עשרות בעלי-אגרוף, נושאים בקי משקאות, קוראים קריאות מזוירות, צור חים, מכים בכסאות ושולחנות, מתהללים, יוצאים מן הדעת.

היין שטף את המצפון

הבחירות הנאציות הסתיימו בהילולה נאצית מובהקת, שהעירה שכנים מסביב, עזרה חרדה בלבבות מהססים, זרעה את בטחון השחצנות בין אנשי-שלומנו. ליון רב נזקק המצפון הלא-נקי כדי לשטוף מעליו את בויון הסרור ואת הפחד שאתו לרגע מפני קולו של האדם הקטן.

התוצאות לא בוששו לבוא, מהירות מכפי שיכול לצפות להן אף חושי עצמו. שלום מח, רה, הדמות הסמלית של המרד, נשבר. לאחר שנה תמימה של מאבק, תוך סיכון מתמיד של מקום-עבודתו, קיום-משפחתו ושלמות גופו לאחר נסיון התקפה פיזית נגדו, לאחר

משט בליספק תקדים מובהק למשטר החש כי כוחו מתערער מבפנים, היו 600 מבין 800 מצביעים בוחרים "באורח חופשי ודמוקרטי" באנשים שבהלם אין הם אפילו מכירים או ת, לפחות שניים ממועמדי מפא"י, מ"עוב"

חיפה: אנגסטריזם בבית העיריה

התקדים המסוכן של בחירות-קומדיה, שתוצאותיהן קבועות מראש על-ידי ביטול חשאיותן, הוצג בשבוע שעבר, לראשונה בתולדות המדינה, בבחירות לוועד פקידי עיריית המרור, בשמשו ציון דרך מובהק לשיטות שמבקש המשטר להנהיג בארץ כולה

די-החוק של העיריה, לא היו מוכרים גם ל- אותם האנשים שבחרו בהם ביום ד' הקודם בבחירות חפשיות נוסח גרמניה 1935.

אלא שהאופוזיציה, עם כל כרוכיותיה ה- מגוכחת, הבינה כי בחירות בנוסח זה הן סחימת-הגלל על דמיון לחשאיות. תחת לחץ נציגי-המורדים — שאין להם באכזריות בוועדת הבחירות — יצאה האופוזיציה נגד הצבעה בחדר וועדת-הקלפי, אילצה לבסוף אף את

שניים מפקידי עיריית-חיפה, בעלי זכות בחירה לוועד-העובדים, לא באו להצביע. אף אחת מעשרים המוניות, אף אחד ממאה האיש, אשר ריכוזה מפא"י-חיסה אותו יום, לא נסע להביא את השניים. לשניים הותר מה שנאסר על כל אחד ואחד מפקידי עיריית-חיפה — הותר להם שלא להצביע בבחירות שנערכו אותו יום לוועד הפקידים.

כי השניים, אף כי נכללו ברשימת בעלי זכות-הבחירה, לא יכלו עוד להצביע. מבלי להתחשב בצרכיה של הכנרת, ששטו שניים אלה את רגליהם ו- מתו, בימים האחרונים שלפני הבחירות.

גם לעובד שלישי ניתנה, כיוצא מן הכלל, רשות להירמץ — הוא היה מונח אותו בוקר על שולחן-הניתוחים, לא יכול להוסיף את קולו למאזן הבחירות הבלתי-חשאיות הראשונות בתולדות המדינה.

כך או אחרת, נצטרפו כששים נמנעים, אנשים שאי אפשר היה למצוא, או שעזו רוחם הגיע עד כדי שלשול מתק לבן לקלפי.

אולם 93 אחוזים מבעלי זכות הבחירה נגררו לקלפי, מרצונם או בניגוד לרצונם. מוניות הרחיקו לכת עד מעלה החמישה וכפר גלעדי להטריד פקידים מבריאם בעצם חופשתם.

תכניתם המקורית של אלמוג-חושני היתה עוד יותר יעילה. בהתאם לתכנית זו, עמדו לבטל לחלוטין את חשאיות הבחירות לוועד עובדי עיריית-חיפה, לאץ את האנשים להצביע בגלוי, מול שוט הפיטורין והסרור, המאיים על כל מתנגד.

הבחירות לוועד עובדי העיריה קוימו, לאחר שמשך קרוב לשנה לא היה, למעשה, וועד לעובדים. הוועד המורד הודח בניגוד לכל חוק, וועד-מטעם הורכב בניגוד לכל חוק, אסיפות עובדים לא נקראו בניגוד לכל חוק, בטאון-העובדים ניבנו לא הוצא לאור, כספי וועד העובדים ורכשו סוורו לכל רוח ע"י כנופיית חסנים ומועלים.

הבחירות לוועד קוימו לאחר שהובטח, למעשה, מראש כי מפא"י תזכה ברוב מוחלט בוועד העובדים החדש. הבחירות לוועד-העובדים הן אישיות, ולא יהסו, כבחירות לכנסת למשל, כל מפלגה אי גוף מציעים מועמדים וכל עובד מסמן בפתק-הבחירות את האנשים הנראים לו. כיוון שכך, יכולים 55 אחוז מהבוחרים לבחור כי מאה אחוז מהנציגים, כיוון שכל נציג, זוכה למעט יותר קולות משאר הנציגים.

בבחירות לוועד עובדי עיריית-חיפה הונחו בקלפי פתקים הנושאים 28 שמות. 12 מאלה הוצעו ע"י מפא"י, 12 ע"י רשימה משותפת של המורדים ומפלגות-המיעוט ממפ"ם עד צ"כ, ואחד היה משותף לכולם: השאר הוצ"ו על-ידי הקומוניסטים.

בחר ללא שינוי ו'

אילו ניתן, חס וחלילה, לכל עובד להיכנס לחדר הקלפי, לסמן את השמות הרצויים לו, להכניס את הפתק בשקט למעטפה ולשלשל את זו לתוך הקלפי, אין ספק, כי שלושת נציגי המורדים היו נבחרים ברוב מכריע. דבר זה היה ברור לאלמוג-חושני מאז אסיפת העובדים האחת והיחידה, שקוימה לפני כי חודש, בה ליוותה דומיה את נאומי הדוברים הרשמיים, ומחאות כפיים סוערות את דבריו של שלום טיאנו המורד.

כדי למנוע סכנה זו עשתה מפא"י מעשה בלתי-חוקי, אשר הוועד המבקר המפא"י של מ.פ.ת. ידון בו בימים הקרובים, יאשר אותו בלי כל ספק ברוב הסטנדרטי.

מפא"י, שמועמדיה היו אנשים בלתי-ידועים ברובם — את הידועים כפרייליך, שפיצר, רייזין ושות', חששה אפילו מפא"י להעמיד לדין הציבור — הכינה פתק בו סומנו מראש שמות כל מועמדיה, ומעליהם חותמת: הכנס את הרשימה למעטפה כמו שהיא. אך מעשה בלתי-חוקי זה, ההופך את הרשימה לפתק תעמולה, לא היה לו כל ערך, אלמלא להחשיטת המחזה מאורגנת היטב. מפא"י חילקה פתקים כאלה לשש מאות מבין 840 עובדי העיריה, דרשה מכל אחד מהם להכניס את הפתק למעטפה לעיני וועד-הקלפי, לא כי חדר ההצבעה הסגור. כל מי שייכנס לחדר הסגור, הסבירו מאה המארגנים שעברו פעמיים ושלוש בין העובדים, נדע כי הוא מצביע נגדו והגמול לא יאחר לבוא.

אילו הוגשמה מזימה זו, אשר היתה מש-

נאום אלמוגי ושותק נמיר.
שני המתים שוחררו מהצבעה

איומים לא-פוסקים משך חדשים ולאחר שנוכח לדעת, כי הצנינות אין לה גבול, החליט הפקיד-לדוגמה שלום מחרוז למשוך ידיו מן המערכה. בהודעה לראש עיריית-הסרור מסר, כי הוא מתפטר, אך כיוון שאינו מתפטר מ- רצונו החופשי, הריהו מבקש פיצוי-פיטורין.

היוש-בראש המפא"י להסכים, כי את הפתק יכניסו העובדים למעטפה בתוך החדר ה- סגור. הסכמה זו ניתנה מאוחר בלילה, שעות מעטות לפני התחלת-הבחירות.

האוטומאט-פעל כסדרו

עוד באותו לילה יצאו הרצים דחופים בדבר המלך, עברו שוב בין 600 אנשיהם, הודיעו כי ההוראות שגו:

את הפתק המוכן מראש יש להכניס, אמנם, למעטפה בתוך החדר הסגור, אולם דבר זה חייב להעשות בחיפזון. יש להכניס את הפתק ולצאת מייד עם המעטפה הסגורה. כל מי שישנה זמן ממושך בחדר הקלפי — חזקה עליו שאינו משתמש בפתק המפא"י, אלא עומד ומסמן בפתק החוקי את 13 האנשים הרצויים לו מבין 28 המועמדים. אדם כזה לא יבושש גמולו לבוא.

התוצאה היתה ברורה: השיטה פעלה כי מכונה משומנת היטב, כמאמרו של סטאלין, אשר הגדיר "בחירות חפשיות" כאוטומאט לסיגוריות: "מי שמכניס את המטבע בסדק, מקבל את הקופסה מלמטה".

קרוב ל-300 איש הטילו לקלפי את הפתק המוכן כמו שהוא. עשרות אחרים העזו לשהות בחדר הסגור רק כדי הזמן הדרוש

חושני ניצח נצחון-פירהוס. 350 הקולות שניתנו לשלום טיאנו, 310 הקולות שניתנו לתומס וינו, מעידים, כי גם תחת השט המאיים מוכנים 45 אחוז מבין הבוחרים לסכן עצמם, להביע דעתם. תחת 80 אחוז בבחירות הקודמות קיבלה מפא"י רק 55. הקרב על הוועד נסתיים רק זמנית, המערכה נגד החור שיזם נמשכת.

• אנשי מועצת פועלי חיפה הפריעו ל- נמיר בשעת דבריו באסיפה ולא הניחו לו לסיים את דבריו.

פרשת המדחנים

אם יש לך ידיד באמריקה, ידיד המשפיע עליך רוביטוב, אם בצורת אכסנין ואכסון בנך הלומד שם זה שנים, ואם בעשייתו לך פרסומת אישית העולה אלפי דולרים, ואם בשאר דרכים מדרכים שונות, וברצונך לגמול לו על מעשיו בדרך של תשלום חדשי קבוע וגבוה, תשלום בן אלפי לירות, מה תעשה?

שיטות רבות לכך, אולם את הטובה בהן גילה אבא חושי, ראשה הנבחר של עיריית חיפה. הדרך היא הטלת מס חדשי קבוע על כל מכונית והעברת מחשבוני מס זה לידי החביבות של ידידך. את החצי השני חייב אתה, אם תרצה ואם לא תרצה, למסור לעירייה, כדי למצוא הצדקה, ולו חלקית, לחצי הראשון המעניין אותך.

את קביעת המדחנים ברחובות חיפה תבע מר אבא חושי, חוזר ותבוע, "למען הסדרת התנועה". סוסי הרכיבה שלו בנדון היו שלר "לדים שנדרסו תחת גלגלי מכוניות ברחוב נורדאן. שלושה לדים נדרסו". חוזר שוב ושוב מר חושי, עד שהסכימו הכל, כי אם רוצים אנו בשלום ילדינו, שומה עלינו להתקין מדחנים.

משהחלו קובעים מדחנים, נקבעו אלה, בין היתר, גם ברחוב נורדאן, באותו מקום עצמו, בו נדרסו קודם לכן שלושת הילדים, ואם אמנם גורמת חניית מכוניות בר חוב צר לדריסת לדים, כיצד זה תמנע את הדריסה חניית אותן המכוניות באותו רחוב, אולם תמורת תשלום? נראה כי המשלם כסף לידיד ראשה העיר, מובטח מפני דריסת ילדים.

כך או אחרת — המדחנים הותקנו.

למרבה התמיהה הותקנו המדחנים דווקא במקומות בהם חנו מכוניות עוד קודם לכן. לא נעשה נסיון לאסור את החנייה ברחובות צפופים, כך שמאומה לא שונה, פרט לתשלום שגולץ כל בעל-מכונית לשלל של למדון בחנותו אפילו לחמש דקות. בעלי-המכוניות הגיבו בהחרמת המדחנים, התנו מכוניותיהם בכל מקום, פרט למדון. אבא חושי הגיב באיסור החנייה בכל מקום בו אין מדחנים, אילץ איפוא את אורחיו

לחנות דווקא באותם מקומות אשר קודם לכן טען הוא עצמו, כי החנייה בהם מסוכנת.

גרוע מכל היה המצב בעיר התחתית. פרט למגרשי-חנייה בתשלום (שערווריה ה' קובעת מקום לעצמה) לא נמצא אף מטר מרוכץ שאינו מוקף מדחנים. אדם שביקש להוציא מכתב מתביבת-הדואר שלו, נאלץ לשלם כסף, חציו לעירייה וחציו למר שטני דיג, ידיד-חושי. אדם שהלך לשיכבה הנמ' שכת יותר משעה (המדחנים מונים רק שעה אחת), ידע כי בשבילו ימצא פקח ממתי' לו, ובידו הופעה על חיוב-בקנס.

כדרכו, לא התחשב חושי לא באדם ולא בחוק בלהיטותו אחרי הכסף. אפילו ע.מ.מ. משה שלסקי ראש משטרת התנועה בחיפה, הוגמנה על ידי-חושי, ראה להכרח לו לשלם רסן לתאונת-המדחנים אשר אחזה את ראשה העיר כמין בולמוס. מדחנים הוצבו במקומות בהם אוסר החוק כל חנייה שהיא. מדחנים הותקנו במרחק 6 מטרים מפניות רחובות, בעוד מנימום המרחק מפניות רחוב המותר בחנייה הוא 12 מטר. מר חנים הוצבו מול תחנות-איטובוסים, דבר האכזר חמורות.

ראשי משרד-התחבורה בחיפה עמדו חסרי אונים לנוכח בולמוס זה, ניסו רק למנוע מעשים אנטי-חוקיים קיצוניים.

קורא יקר, חברי-כנסת נכבדים, מבקר מדינה נכבד מאד.

ברעדה וחרדה אנו כותבים שורות אלה, חוששים לכתוב ולבנו איננו נותנו שלא לכתוב.

משרד מבקרי-המדינה נשאר בעיני הציבור עד היום הזה כמבצר האחרון, מלבד בית המשפט, של סוהר-מידות שאין לפקפק בו אפילו פיקסוק קל שבכלים. אבל לא עוד הוא, כי במקרים אחדים הביאה פעולת המבקר לתוצאות מאד בלתי-מספקות, וזאת

כל אנשי חושי (ב)

שלמה שפיצר: מועל בכספי ועדי-העובדים

שפיצר לשחק. הגרענות. נתגלו כמין כן בכספי ה' ברוחיה שהוקמה למען ה' עובדים, כדי להגדיל את מנות-ההצנע של משפחותי' הם (על חשבון שפיצר נזקק רק כסום קטן, אך הבר' חזיה גרמה לגרעון כספי

בן חמשת אלפים ל"י אשר איש אינו מבין את מקורו ובו אשמים, כנראה, אנשים אחרים שגם ידם היתה ב' מעל), כספים שהכניסו ה' עובדים כדי לקנות בהנהג' את האנציקלופדיה העברית, וכן בכספי הנטיעות שנער' כן בשיכון-העובדים.

שפיצר, עם חורו והע' מדתו בפני חקירת הוועד ה' מבקר של מ.פ.ת. הודה ל' בסוף במעילות בסך כחשע. מאית ל"י, אך טען, לגבי כל סעיף וסעיף: "אני מו' כן להתויר את הכסף".

חברי הוועד-העובדים, שנק' ראו להעיד, ביקשו חוזר

פרשת מעילותיו של של' מה שפיצר, מוכיר הוועד ה'נאמן" של עובדי עיריית חיפה בימים שלפני המרד, הועלתה כבר בשעתו. לא היינו חוזרים אליה, אלמלא מצא, משום מה, לנהוץ עתון ההסתדרות דבר ל' הכחיש את אשר כתבנו, אף למסור דברים שאין להם ולאמת מאומה משותף.

פרשת שפיצר נמסרה על ידינו שלא במלואה, לפי בקשת יוריים שטענו לטע' מ-יבראות, אך ניצול ה' עובדה להתפרש שקרים, מאלצנו, ובצער רב, למסור את הסיפור במלואו.

שלמה שפיצר היה מוכיר וועד-העובדים ואחראי לכל. עניינו הכספיים של הוועד. יומיים לאחר נסיעתו ל' ארצות הברית נתגלו גר' עונות בכספי-הוועד, חלקם בצורת צ'ק-הוועד שנמצא במועדון-קלפים, בו נהג

כפרת כל הפשעים שהם עתידים לבצע במסע.

וכיון שכל פרשת חברת-המדחנים פסולה היא מיסודה, אין ערך רב לעובדה, כי פקח עירוני במדים נוסע יום בועיר, במ' כוניתו של מר שטניג, בלחית נציג של שטניג, לבדיקת השימוש במדחנים.

פעולה עירונית זו נעשית במכונית סר' טית, בפיקוח אדם פרטי.

אולם מי יחקור בכך ומי ישאל על כך במקום בו מהות החוק מעין מיסר ציבורי שיש לסלקו, במקום בו מהות החוק אך הפרעה טכנית לגביית כספים, שאין איש יודע אנה הם זורמים ואין גם איש אשר ינסה להתעניין בכך. סוף סוף, אדם דינמי הוא ראשה-העיר ולאנשים דינמיים מותר, מותר אפילו להפוך עיר שלמה לעז חולבת למען אדם פרטי שבמקרה הטוב ביותר נהנה ממנו ראשה-העיר הנאת עקיפין.

ועליכן, כי דינמי הוא, הותר לראשה-העיר לבצע עוד כמה וכמה מעשים אשר אנו מקוים, כי הוועדה-ליחסי-ציבור תצליח ל' סיים את חקירתם עוד בטרם נלך לבחירות לכנסת החמישית.

פרט טפל לחלוטין, כמובן, הוא העובדה שמול בית-ההסתדרות, במקום בו חונות מכוניותיהם של ידידי חושי אשר ב.מ.ס.ח., לא הותקן אף מדחן אחד.

מר שטניג יסכים ודאי לחתר על התש' לים המגיע לו מיוסף אלמוגי. משהו הן מגיע לאדם שתן לחושי את כל אשר לו, אפילו בימי היות אותו אדם בשליחות מעבר לים.

מעשנים פרשת מכונית כהן

תפקידו של אותו מנהל ממרבית תוכנו, יש, על כן, מקום להנחה כי המשרד החיפאי של המבקר הוא חסר-אונים להש' חלט על הנעשה בעירייה, או אפילו לחקור פרשה זאת בלי משוא פנים. בין כתלי העיר רייה מתרחשים מעשים מוזרים, בחלקם פילייים מובהקים, אשר בכמה מהם קשור ראשה-העיר עצמו, שקרא כביכול למבקר לחקור בהם. אך ביתחיים נדמה כי מישו ממשרדו בחיפה נקרא לצרכים הפוכים, לצורכי טישוש עקבות או עובדות.

הידיעות על הנסיון להפעיל את משרד' המבקר, או חלק ממנו, לצורכי המועלים, מחייבות את משרד-המבקר למאמץ עליון, כדי לצאת בכבוד ובטוהר, כדרכו מתמיד, גם מפרשה זאת. הן מחייבות כי ד-ר' מוזס ישלח בודחיות את טובי אנשיו, מעובדי המשרד המרכזי, כדי לא להניח לחושיים לנסות לשעבר למשרותיו גם את המבצר האחרון של טוהר-המידות ביש' ראה, מלבד בית-המשפט. כי מעשים מוזרים נעשים בין כתלי עיריית הטרור לגבי אותה מכונית-יוריים משוחררת ממכס ומס.

וכיון שנגענו בפרשת מכוניות, ראוי לנו לשחרר מדאגות את מוכיר עיריית חיפה, מר משה רוסא, מראשי המאיימץ על חותמי רשימת המורדים.

מר רוסא מידוענו קנה זה לא כבר מכר גית חושלה, אך, מעשה שטן, ממש עם קנייתה הפכה עיריית חיפה לבית-זכוכית ורופא נאלץ להשאר את המכונית חונה ליד ביתו, מבלי להשתמש בה.

וביתחיים מציע מר רוסא למכירה את מכוניתו הקודמת, שנקנתה בשעתו בחיוף העירייה, בקניה מרוכות מתברת של (בה) קנו מכונית גם לזכריה פרייליך, במחיר 400 (ארבע מאות) ל"י, ללא כל מותרות, עתה, לאחר זמן קצר ושימוש מרובה, מציע רוסא את המכונית למכירה במחיר 3000 (שלושת אלפים) ל"י, או במחיר 2500 (שלוש מאות) ל"י, ללא תשלום מס.

ורק נדמה לנו, כי טרם עברו שנתיים מיום קנייתה ועל כן מר רוסא הוא החייב בתשלום המס עבורה. אך אין זאת החשור בה שבבעדות, מה שמעניין יותר הוא, כי רוחו של מר רוסא על המכונית, אשר ניתנה לו בזכות תפקידו, יצטרפו לכדי מחצית משכורתו, ועוד יותר מעניין, כי הצליח לחסוך משכרו כדי קניית מכונית חדשה. הוצא אותה, איפוא, מר רוסא לכביש וסע בה ככל שאר חבריך. וכי כמה גרוע אתה מהם?

בסופו של דבר הצליח ראשה-העיר לחנוק את העיר לחלוטין, למנוע כל אפשרות חנייה יומית שלא בתחום מדחניו.

ואו הועלתה השיטה לשלב גבוה יותר. כיוון שאיש לא יכול היה להחנות את מכוניתו ליותר משעה, הסכימו רבים להנחה שהניה להם מר חושי: כל מי ששילם לעירייה מס חדשי בן שבע וחצי לירות וזה בתו מיוחד, אשר התיר לו לחנות בשכח-המדחנים ללא כל הגבלה. מאת' קצצו על מציאה זו, שילשלו סכומי-כסף קבועים לקופת-המדחנים, סכומים שמחציתם הוזרמה לידי ידיד ראשה-העיר.

איש לא זכר כבר, כי למען בטחון היל' דים, כאילו, הותקנו המדחנים. בטחון היל' דים נמכר תמורת תשלום חדשי, ומעתה יכול כל משלם לחנות באשר וכאשר יאבה.

ולמען הדגשת התמונה, מגישה העירייה תביעות נגד כל אדם המחנה מכוניתו בפר' נה, מחוץ לשטח המדחנים, על חנייה בתוך תחום 12 המטר האסורים, אף כי ממש ליד זאת, בתוך אותו תחום אסור, חונות מכוניות המשלמות תמורת חנייה זו. המ' שלם כסף, העבירה על החוק מחולה לו מראש, ממש כאותם אבירי ימרי-הביניים שהיו משלמים, בטרם צאתם למסע-קרב, סכום כסף ניכר לכנסיה הקתולית, כשכר

בגלל העובדה שהמבקר לא נהנה משיתוף הפעולה המלא מצד הנחקרים, כפי שמחייב החוק, אישיתו-הפעולה עלול לחייב את המבקר לפעול במקרים מסוג זה בשיטות אחרות לחלוטין מאלה שהתרגל להן בימי השלחה.

על אחת כמה וכמה יש מקום לחשוב שפעולתו של המבקר תיחלל בקשים חמור' רים בעיר חיפה. עם כל רצונו הכן של מבקר המדינה, כמעט ודאי ששליטי העיר ינסו לנצל סדקים אפשריים במנגנון המבקר בחיפה, סדקים שיצרו הם עצמם בעבר מתוך מחשבה מרחיקת-לכת.

ידיעות שאינן קדושות מן הא-וויר, ידיעות שאובות ממקורות שאין אנו יכולים לפקפק בהם, מוענות כי לא כדי ידיעת מישו ממשרד מבקר-המדינה בחיפה נע' שים בעצם השעה הזאת צעדים שמטרתם טישוש הצד הכנתי-ציבורי, ואולי אף הבנת-החוק, ואולי גם פלויי ממש, שבפרשת מכוניתו של יוסף כהן, סגן מהנה-דס עיריית חיפה.

מכונית שברולט מפארת זאת, כ'2993, אשר נמכרה ככור ליוסף כהן על-ידי אחד משותפיה של חברת שלגונים ידועה במחיר נמוך בהרבה ממחיר השוק ובקשר ישיר לשאר מעשים בלתי-ציבוריים — מכונית זאת, ודרך-כישתה, עומדים לכאורה להיות נידונים בבית-משפט, לאחר שכהן הגיש תביעה בעניין זה נגד העולם הזה. אך בעוד הפרשה צפויה לדיון, מת-כתבים אנשים שונים בעירייה כיצד להסדיר על הצד הטוב ב-יותר בעיות חוקיות — או בדת-חוקיות — הקשורות במכונית, ומישו ממשרד מבקר-המדינה בחיפה הוא אחד המתכתבים.

ויאמר גלויות, עם כל המכאני שבדבר: קשה כיום להיות בטוח כי החושיים לא הצליח לשלוח שלוחות פרטיות משלו גם במשרד מבקר-המדינה בחיפה. עובדות מסוי' ימות בעניין זה ידועות לנו, ידועות למטה הארצי של משטרת ישראל ומעוררות בלי ספק דאגה חמורה בלב מבקר המדינה עצמו, ד"ר זיגפריד מוזס.

כי גם ד"ר מוזס עצמו אינו רוחש אימון' יתר למי שנחשב עדיין מנהל המשרד המ' חווי של המבקר בחיפה. מנהל זה נחשד בקשרים הדוקים ביותר עם שתי כנופיות מועלים חושטיות, אשר מעלו במיליוני ל"י מכספי המדינה, ורק בשל חוסר הוכ' חות מספיקות נשארה המנהל על מקומו. אולם ד"ר מוזס ראה לנכון להריק את

ההחלטה הבשילה. רק לאחר פגישה זאת אתו נפגשה בהחבא. היא שוכנעה כי היא י

הילד שפקה עינים. היא אינה מאמינה כי יהודיה היא. עד לפגישתה עם ילד (עובדיה אילן) שאביו נרצח בידי פורעים.

פגישה ליד הבאר. נעמה (שושנה דמארי), נערה שהתייתמה בילדותה, הועברה על דתה ומתגוררת בבית מוסלמי נפגשת עם עזריה (עמוס אריאז) המתאהב בה.

השולח הזה שמותי הכל עני

מאת נורי ה

הגחני שער תקוא הקטן אני כ העליל זאת מקטר דיונגו אני ה המשה סיפוק נסו טיסים הסר שלי שים, בגולה קומה, של יו חל ה ח מלים ייצור

המצלמות, מכל הסוגים. כעבור זמן מה התחילו לסמוך עלי כצלם-עוזה, ולאחר מכן השתלמתי, תוך כדי עבודה, בכל השטחים הקשורים בהפקת הסרט — מעבדה, קול, תפאורה, מונטאז' ועריכה.

כדי שאוכל גם לתקן במו ידי את המכונה בשעת הצורך, החלטתי להשתלם בהנדסת מכונות ונכנסתי לבית הספר של אורט בבגדאד. אולם בעת ובכונה אחת החלטתי גם להעזיז ולהפיק את סרטי העצמי הראשון. בימים ההם לא היה צורך בסכום גדול למטרה זאת, די היה בכמה מאות לירות. לוחיתי כספים מפה ומשם, ואף על פי כן כל זה לא הספיק. ההסרטה נמשכה שנים אחדות. בכל פעם שאול הכסף, השתחררה הפסקה ממושכת בעבודה, וכשי הקופה חזרה והתמלאה, הייתי ממשיך את הצילומים ליום יומיים.

★ ★ ★

הכריחה לפרס

הסרט הראשון, מן הסוג "המדבר" ומזמר ערבית, היה רע — כיום אני יודע זאת — אולם הצלחתו הכספית הניחה את הדעת. מיד עם סיומו ניגשתי לייצור סרטים נוספים, ובסך-הכל הפקתי בעיראק 15 סרטים. מהכנסותיהם כבר יכולתי להקים מעבדה ואולפן משלי, וכן החל להתגבש חבר העובדים שלי, שכמה מהם — כמו הצלם הראשי נורי קוקו והצייר דניאל

(ראה שטר)

בעוד פחות מחודשים יועלה הסרט הראשון שיצרתי בישראל, באין מודעת, על בד הקולנוע. אינני יכול לדעת עדיין כיצד יקבל אותו הקהל — אך דבר אחד אני יכול להבטיח, משום שכבר קיימתי אותו: יהיה זה סרט ישראלי מקורי בכל מאת האחרים. לא רק השחקנים הם ישראלים כולם — לשון הסרט היא עברית, ועברית בלבד, והבימוי, הצילום, הפתוח, העריכה, ההדפסה, והמוסיקה — הכל נעשה בידיים ישראליות ללא עזרה כלשהי מן החוץ.

בעת ובכונה אחת עם ההסרטה הגיעו אלי הצעות נכבדות מתעשיית הסרטים הצרפתית, הנוהגת בתקופה האחרונה ליצור סרטים משותפים עם איטליה, בריטניה וגרמניה. בין השאר, הציעו את שירותם שנים מן הכוכבים המפורסמים ביותר של הקולנוע הצרפתי, שהיו מוכנים להשתתף בסרט ישראלי תמורת תשלום הוצאותיהם בלבד. דחיתי את ההצעות הללו — לא משום שיש לי דעה רעה על הקולנוע הצרפתי, אלא מפני שלדעתי תפקידה הראשון של תעשיית הסרטים הישראלית כיום הוא למצוא את עצמה ואת מקורותיה, ולהשתחרר מרגש-הנחיתות שבגללו אין היא מעוזה להאמין בכוחותיה. אני מאמין בסרט הישראלי. אני מאמין כי אם לא ינסה להחניף למישהו, אלא לבטא את חיי ישראל כמות שהם, יצליח למצוא לו מהלכים גם בעולם הגדול. הסרטים האיטלקיים מדברים איטלקית, והיפאנים — יפאנית. עובדה זאת לא הפריעה להם לכבוש את מקום הכבוד שלהם.

משום כך, שמתי הכל על הסרט הישראלי. לא חכיתי עד לסיום הסרט הראשון, כדי לראות מה תהיה הצלחתו וכיצד יכסה את הוצאותיו. התחלתי מיד בצילום שני סרטים נוספים, הלא הם אחד מול רבים, בהשתתפות שי אופיר וזיוה שפיר, ומועד למסיבה, בהשתתפות יצחק שילה, ישראל יצחקי וזרובבלה ששונקין. השקעתי בהם את כל כספי, ואני מתכוון לפסקדינו של הקהל. הוא צודק תמיד.

★ ★ ★

המצלמות קסמו לי

אז היותי בן 12 אני מפרנס את עצמי, ומאז היותי בן 12 אני עוסק בצילום סרטים.

נולדתי לפני 38 שנה למשפחה יהודית-עיראקית מעוטת-אמצעים ומרובת צאצאים. כבר בגיל צעיר היה עלי לעזור בפרנסת המשפחה. אחד מחברי, בנו של בעל מלון מפואר בבגדאד, בו השתכנו בדרך כלל אורחים עשירים מתוך-לארץ, המליץ עלי בפני אורחיו כמורה-דרך. בין האורחים היו צלמי סרטים תעודתיים לא-מעטים שעבדו בשירות חברות-הנפט וכן צלמי יומג'ר חושות מבריטניה, צרפת וארצות-הברית. המצלמות קסמו לי. השתלחתי לעבוד דווקא בשירותים של הצלמים, ולא איכפת היה לי אם הוטל עלי לשמש כסבל עבורם. העיקר שתנינן לי הזדמנות לראות אותם בפעולה — וללמוד. מפעם לפעם הייתי שואל שאלות אודות הפעלת המצלמה, כבדרך-אבן. כך התמחיתי לאט לאט בשימוש בכל

השליח מישראל. צדוק (שי אופיר) ההור לך בראש השיירה אינו אלא שליח מישראל.

דור המדבר. הנדודים לא נמשכו ארבעים שנה, אולם ההרפתקות היו דומות בהרבה.

המוות אורב. על נופל בדרך משתובח טעדיה דמארי (שמאל), המתגייס אח"כ לצה"ל.

מזכרת מפרס. זהו צילום של כרוזה צבעונית שהוצאה בפרס, כפרסומת לסרט שיצר נורי חביב במעבדתו בטהראן. הסרטים כללו שירים וריקודים בטעם המזרחי. הקולנוע, מחבר

כתב, צלם, נורי חביב במעבדתו בטהראן. הסרטים כללו שירים וריקודים בטעם המזרחי. הקולנוע, מחבר

אורחה במדבר. העולים יצאו לדרכם לא על כנפי נשרים — הם החלו לצעוד דרך המדבר, אולם חיכוכים פנימיים וחוסר אמונה גרמו להם קשיים.

טתה נעמה אוזן קשבת יותר לדבריו של עזריה, וזכ עליה לצאת למולדתם הרחוקה, האגדית.

לי חדש, מדבר עברית, שיוצג בקרוב הסרט הישראלי!"

נים. אינני מאשים אף אחד: זוהי ארץ שאין לה עדיין מסורת בשטח זה. ובמסודות השלטון, כמו גם בציבור, חסרה עדיין הבנה לצרכיו המיוחדים של המקצוע. ניקח, למשל, את פרשת הילד, עובדיה אילן, הממלא תפקיד רציני בסרט באין מולדת. זמן רב מאד חיפשנו ילד מתאים ללא הצלחה. לבסוף, נתקל שלמה בושמי, אחד ממנהלי החברה, בעובדיה כשהוא משחק באחת מסימטאות יפו. הוא הראה לי את הילד ואני התלהבתי ממנו מאד.

הילד עצמו שמח כמובן מאד להודמנות לשחק בסרט. גם הוריו לא התנגדו, לאחר שהבטחנו להם תשלום שיסייע בחינוכו של עובדיה בעתיד. לעומת זאת, נתקלנו בהתנגדות מצד מוריו של הילד בבית הספרה עממי, למרות שהבטחנו לשכור מורה פרטית מיוחדת שתמנע פיגור בלימודיו. המנהל העביר זאת למפקח, והמפקח למשרדהחינוך. הדבר היה מגיע בצורה כזאת לשיבת המגד שלה, אילמלא אישר לבסוף משרדהחינוך את בקשתנו.

★ ★ ★
40 נערות יפות

ינתיים מתקדמת העבודה גם ב שני הסרטים הנוספים. אחד מול רבים הוא קומדיה המספרת על שחקןעולה שאינו מצליח להיקלט על קרשי הבמה הישראלית. בסרט זה שמת את הדגש על נקודה נוספת, מצדדים חבים, בארץ ומחוצה לה, שמעתי את הטענה כי אין בישראל נערות יפות. ההלטתי להכות טענה זאת מכה ניצחת — בסרט משתתפות 40 נערות ישראליות יפה פיות, ובתוכן שתיים ממלכות היופי של ישראל לשעבר.

הסרט מבעד למסיכה, הוא, לעומת זאת, כמעט טראגדיה. מדובר בו על בחור קל דעת (ישראל יצחקי), המחזיר אחרי נערה (ורובלה ששונקין), אך לבסוף גוש אותה ומביא אותה לכלל יאוש תהומי. את רוחה מרפא אחר כך צעיר אחר (יצחק שילח), נכה וקשהיום, המציל אותה ואת עצמו גם יחד.

האות ניתן, והמירוץ התחיל. יש בדעתי, אם הכל ילך כשורה, להפיק ארבעה סרטים ישראליים לשנה. לא אסטה מן העיקרון כי כל סרט ייווצר על טהרת העברית והישראליות, וכי הסיפורים ילקחו אף הם מחיי אנשים פשוטים בישראל. כל מקבץ נדבות יש לו סיפור משלו, ובכל מקום שם אדם — שם גם סיפור.

שאר דברי ייאמרו בשעה שיואפלו האר רות באולם ועל הבד תוקרן הכתובת: באין מולדת. להתראות בהצגת הבכורה.

עליתי לירושלים, לגתי אפילו במאה בליתי ימים ולילות במעברה פתח וערב ערב ישבתי בבית הקפה עברה והטיתי אוזן לשיחות יושביו. בעצמי את הקווים הכלליים של בסרטי, אולם לעולם איני עושה וני מסתגר בחדר במלון דן ולידי יבבוק קוגיאק. אני כותב בכיכר על שפתיהם או בפחון במעברה. לנגד עיני את האנשים החיים. שלי, ותפקידי לשרתם. הם רוצים מתוכן חיהם עצמו. רק תמורת נוגם זה, יש לי זכות לדרוש שיפר י ואת עובדי עלידי רכישת כר

באין מולדת הוא הנסיון הראשון ראל. רציתי להזכיר לעולים החדש אני אחד מהם, מה היו הייה יים ללא כבוד עצמי וללא זקיפות על פי שהוא מתאר את מצוקתם המורח, אין זה סרט אנטי-ערבי. ל כונה לכון את חיציהביקורת עלינו לדון קודם כל בבעיותינו רפא את מחלותינו שלנו. קשה סיפורו במלים. אמצעי הספור קולנועיים, ולא ספרותיים, ותמונה יקה מספרת לפעמים סיפור שאלף יספיקו עבורו.

יטים בישראל נתקל בקשיים לא קט

אי. אחרי 22 שנות עבודה בעולם וא את הסיפורים, מביים ומצלם.

במדינה

עלמו הפתאומי של חבר מערכת דבר ד"ר משה פילצר (56). לגבי חברי המערכת עצמה לא היתה ההיעלמות כה פתאומית: הם ידעו כי פילצר סבל מהתקפות וכאן עמוק, נעלם כבר לפני כן פעמים אחדות לזמן קצר, חזר לאחר מכן לעבודתו כרגיל. הפעם נתארכה היעדרותו: הוא נמצא רק לאחר שתושב טבעוני יצא לקושש עצים בחורשה בדרך לאלונים, בעמק יזרעאל, מצא גופת-אדם, ותיק לידה. בתיק נמ' צאו שני מכתבים, אחד מיועד למשפחתו (אשה ואם ישישה) והשני — למערכת דבר.

מהגה אל דחי. עורך דבר אידישער ארבעטער, שעלה ארצה בשעה שמלחמת העולם כבר עמדה בפיתחה של אירופה, לא התקשה בהשתלבותו בחיים המתפתחים בארץ החדשה: כקנאי לעברית עוד בחוץ לארץ התקבל לעבודה במערכת דבר, היה המועמד הטבעי לעריכת העיתון המנוקד המיועד לעולים החדשים, הגה. עיתון זה התקיים שנים מספר, רכש לו קהל קוראים נאמנים, אך אמצעי ההדפסה של הימים ההם לא אפשרו קיום כלכלי לעיתון מנור קדי. הגה נסגר, פילצר הועבר למערכת דבר עצמה.

כאן לא עמדו לו השכלתו וגסיונו העיר חונאי העשיר: בעוד שעסקנים מפלגתיים מעוטי יכולת עיונואית עלו בשלבי ההצ'חה, הודח פילצר מתפקיד של כתב משני לתפקיד של כתב חשוב עוד פחות. העס' קנים המפלגתיים נהגו להרים על בעל שער' השיבה את קולם, לצעוק בנוכחות פועלי הרפוס: "אתה פאראויט בבית הזה! אוכל לחם חסד!"

מעתה היה איש-האשכולות החתיק ושלח למסיבות עיתונאים סדרות כל ענין, בפתיחת מוסדות חדשים, וועידות המשביר ובחירות וועדי פועלים בבתי-מלאכה ועזירים.

"שאלו את שורר..." "אילו שאלו אילו התחכח או התיעץ — הן היינו וועקים באונוני: לא זה הדרך פילצר!..." כך הספידו חיים שורר, עורך דבר.

האחרים העיוו לומר עוד סחות מכן. אלמנתו היפנתה כל שואל לסיבת דיכאונו אל מקור אחד: "שאלו את שורר, שאלו את שורר!"

לא פחות שתקנית היתה המשרה. המכ' תבים, שאותם יעד המנוח למערכת דבר ולמשפחתו, לא נמסרו לתעודתם, ועל תוכ' גם הוטל איפול מוחלט. מקור משטרתי הסכים לומר רק זאת: "הוא כותב שהוא נאלץ לעשות את המעשה."

דרכי חיים

שרות או מוות

בקובלנקה היה יהודי ששון (22) חייט. ב' בואי ארצה נכנס לציריך מס. 57 במחנה שער העלייה. ניקה אותו, תלה את בגדיו המגוהצים על הקיר בסדר מפליא וחזיקה למכתבים.

כעבור ששה חודשים קיבל ששון שני ככ' תבים מהסוכנות: באחד הודיעו לו כי קיבל את מכונת התפירה המובטחת ובשני הודיעו על הקצבת השיכון המובטח. ששון הגיח את שני המכתבים בתיק עור, חיכה למכתב הי' שלישי — צורתנועה להתייצבות לשרות צבאי.

מתרחות ממושבת. עוד בקובלנקה הרבה ששון לשמוע על הצבא העברי, חלם לתפור לעצמו אז מדי החקי שלו. לפני מידה בדיוק. בפני הפקיד במשרד-העליה, בו הסדיר את עלייתו ארצה, טען כי טוב לו במרוקו וכי "הוא עולה ארצה רק כדי להתגייס ל-צבא." הפקיד הבטיח כי יגויס.

אולם משום ניה אחר המכתב השלישי ל-הגיע, ששון הלך להתנחל המחנה, דרש בכל תוקף שישלחו אותו לצבא, הוכיח את כושר לחימתו בשברו שולחן וכיסא. הפקידים ציינו בכרטיסיה כי הדייר בציריך 57 טעון בדוקה רפואית, לא העבירו הלאה את בקשתו.

איום מועיל. מתרחותו של ששון הגיעה לשיאה כשראה את הסרט נבעה 24 אינה עונה. הוא הלך ישר למשרד הגיוס, הודיע כי אם לא ימלאו את ההבטחה הנכספת, יפנה אל הק'נסול הצרפתי, ידרוש להחזירו ל-מרוקו.

האיום הועיל. השבוע קיבל ששון את צו'

(המשך עמוד 5)

חות בין ארצות ערב, אמר לי פקיד גביה בחברת הנסס העיראקית... "בבירות שלב" נון, באפריל שנת חמשים ושלוש, שמעתי את הרצאתו של נשיא הפרלמנט הבגדאדי... "שתיים מן הכתבות היו כולן מבוססות על "פגישת... עם שניב ממנהיגי האחים המוסל' מים שנמלטו לאירופה" ועל "פגישת עם עריק סורי".

אומנם, מזרחנים מקצועיים ועיתונאים חתי' קים הבחינו בכך שהכתבות אינן הרבה יותר מאשר צרוף של ערכים אנציקלופדיים כחור' גמים, קטעים מעיתונות ערבית נפוצה וספי' רות יפה. אולם סקרנים תמימים ששאלו את מערכת במחנה לזהותו של ה"ד"ר המסתורי נתקלו עדיין בשתיקה מלחה רמזים עמוקים כים.

השבוע יכלו התמימים לספק את סקרנותם: עם פירסום כתבה נוספת תחת חתימת ד"ר אשריקי, גילו יודע-דבר כי הדוקטור (שלא למד מימיו באוניברסיטה) בן 52, אינו אלא חזי' לופסן, צעיר מזוקן בן 25, בנו של עורך הנועל הצעיר המנוח, שיצא מן הארץ רק פעם אחת בשרתו זמן קצר בצי המסחרי, שאיננו קורא או שומע ערבית ושמפעליו הספרותיים הכוללים ביותר עד כה היו חיבור סיפור מצוייר בדבר לילדים ועריכת האומן, בסאון ארגון בעלי מלאכה זעירה.

תל-אביב - חיפה - תל-אביב

שני הנאשמים הצטופפי בחדר בבית' משפט השלום בחיפה. ד"ר עזריאל קרילבך עורך מעריב ואריה דיסנצ'יק, האחראי לעיתון, חיכו לברור תביעתו של הצייר משה ברק על פרסום מאמר במעריב, שגרם נזק לשמו הטוב של הצייר.

עורך-דין אלימלך דוידסקו, גבה-הקומה וה' ממושקף, הסביר בפתיחת הברור את חומרת הנזק שנגרם למרשו, היפתע לשמוע כי שלי' חם של הנאשמים, עורך דין גרשון ציריניאק, צעיר שב'שעיר, דורש את קיום המשפט בתל-אביב, מאחר שהעבירה לא נעשתה דווקא ב' חיפה וברור המשפט בעיר זו גורם לנחבצים התל-אביביים לבגובו זמן והוצאות כספיות. הוא דרש לפצות את הנהבצים.

היכוח הפרוצדורלי נמשך כשעה. לבסוף קבע שופט-השלום הראשי ד"ר אלפרד בק כי בירור תביעה אינה בכלל בסמכותו, דחה את תביעת ברק שהוגשה כקובלנה סלילית.

דוידסקו מיד הודיע: "אערעד על החלטה זו בבית-המשפט המחוזי בחיפה וכמו כן אנשי תביעה שניה בתל-אביב."

הנהבצים חזרו לתל אביב — ללא פיצויים על זמנם שאבד ללא שוב.

נכים

אם כבר משנים

מאז הוכנס הפצוץ הראשון של מלחמת העצמאות לטיפול רפואי בבית חולים צבאי, הוציאה מדינת ישראל 16 מיליון לירות לשיקום נכי המלחמה. התהליך היה מלחה טענות, מרידות וחילוכים בלתי-נמנעים. אך בסיכומו של דבר, הכיחה מדינת ישראל את עצמה כמדינה הנדיבה ביותר והמסורה ביותר לנכי.

השבוע קם שר הבטחון דוד בן-גוריון, הציע לכנסת תיקונים לחוק הנכים. הח"כים, שלא התמצאו במיוחד בסעיפי התגמולים, הגימלאות, הפיצויים והפנסיות למיניהם השי' מעו' כמה הערות מתונות, העבירו את החוק לאחר קריאה ראשונה לעיבוד סופי בוועדת העבודה.

היחידים שלא היו מרוצים לחלוטין: חברי ארגון הנכים. הם תבעו אי-אלה שי' נויס, שהיו מבטיחים גמול צודק יותר לסוגי הנכים השונים. ההפרש בין דרישתם לבין הצעת החוק הסתכם בסכום קטן בלבד, אך היה מביא לסיכום הולם את פרשת הטיפול בנכים.

אמר משה רשקס, מזכיר הארגון: "לא שעשו לנו עוול. אנו פשוט לא רוצים שבי' עוד שלושה חודשים יהיה צורך לעורר את כל הפרשה מחדש. אם כבר משנים חוק, מוטב לשנות לטובה את כל סעיפיו."

אסונות

מותו של כתב

במשך שלושה שבועות הופיעו ברדיו ובעיתונות הודעות חוזרות ונישנות על הי'

כולם משמיצים...

את מי? כמובן את השרב. מחוץ לכמה מאושרים שאינם סובלים יותר מן החום לאחר שהותקן בביתם מזגן האויר — של "אמרוסון". "אייר קונדישונר" מסור' סם זה אפשר להשיג עתה גם בארץ וניתן להתקנה בשעה קלה בחדר.

גם ידך משגה לרכוש מכשיר נפלא וחיוני זה.

בדבר פרטים פנה מיד ל"אלקטרה" בע"מ, ת"א, טל. 4591, חיפה טל. 2145, ירושלים טל. 2862.

הזהרו אל תתן להוליכך שולל!

הסירופ "טיפ טופ" מיוצר מחומרים משובחים, על טהרת הסוכר. דרוש תמיד אך ורק את הסירופ המקורי מסוג "טיפ טופ". הקפד שלא לקבל כל תחליף! שים לב לתות המיוחדת שעל הבקבוק.

ביח"ר "מיצי"

תל אביב, טלפון 82456

לילה טוב

ומהר למטה אחרי חפית ראש. נקה לנולין שמפו הוא נפלא גם לאם וגם לילדה, מונע התהוות קשקשים ואינו מיבש את השער. הננו בטוחים כי נקה לנולין שמפו ימצא חן גם בעיניך. ערובתנו: במקרה של אי-שביעות רצון תוחזר התמורה.

נקה
Lullaby
Love

המפיצים היחידים נורית בע"מ.

ליום, לבריכה או לחוף...?

שיא המבחר בארץ!

בבגדי ים, לבוש ספורטיבי ומשחקי חוף.

בכל חנויות

ד.י. שלום בע"מ

ירושלים

בנין העיריה

תל אביב

אלנבי 108

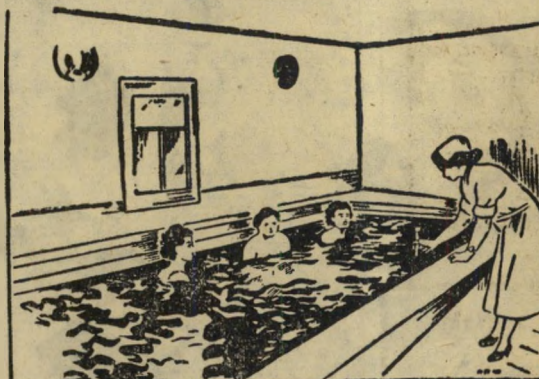
חיפה

רח' יפו 39

ה'ש לר כא'ב'ים...

בגב, בברכים, בכתפיים או בפרקים?

"רפא"ר — רח' שלמה המלך **103, תל-אביב** טל. 24495

בריכות

מי-מרפא

חבישת בויז

כמו בקרלסבד

וישי או

טבריה

כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה טורקי /

מחלקה מיוחדת לאיכשור ע"י התעמלות רפואית, מסג' וריהבי-

ליטציה. המוסד היחיד מסוג זה בארץ. מחלקה לסובלי רוימטיות

המוסד פתוח עד 9 בערב

תחת מכבש הרפוס:

המשפט הגדול: פרשת קסטנר

מאת עמנואל פרת

גידויים מרעישים על הפרשה המפעירה
תיאורי פגישות עם הדמויות המרכזיות
ציוריו מסמכים

הספר, המכיל 225 עמודים ו-25 תמונות, יופיע למחרת פרסום

התנוע המובטח. אולם גם הפעם לא בא על סיפיקו בבלואו. לא ניתן לו לתפור את מדיו. הוא קיבל אותם מוכנים — בשני מספרים גדולים מדי.

משפט

רומק והקצין

השבוע, בהתחדש משפטו של ראובן (רומק) גרינברג, הנאשם בהוצאת דיבה על קצין המשטרה לשעבר, חיים סלומון, היה ברור כי התביעה הצליחה ללמוד משהו ממשפט קסטנר: היא צמצמה את מספר עדיה לי מינימום.

עדי האחרון של התובע הצעיר, משה חסון, שעמד להוכיח בפני השופט המחוזי הירושלמי יהודה כהן כי הנאשם השמיץ את שמו של הקצין סלומון, בטענה כי הקצין מסדר היתרי יציאה תמורת תשלום, היה עד טכני:

מתחיל בכוח ששון אחרי שני מכתבים —

שומר שהגיש כמוצג צורחפוש בביתו של רומק.

לסניגוריה היו רק ארבע שאלות: האם חיים סלומון חי? האם הוא בריא? האם הוא בירושלים? האם הוא שפוי בדעתו? לאחר קבלת ארבע תשובות "כן", הסביר הסניגור לשופט את כוונתו: על אף האפשרות הנוחה להזמין את סלומון כעד מרכזי לא עשתה זאת התביעה. היא גם לא הזמינה עד מרכזי אחר — סמל משטרה לוי, בפניו אמר כביכול רומק את משפטי הדיבה.

הבא מגרינוולד. על דוכן העדים עלה רומק. לדבריו, נעוצה ראשית הפרשה בשר דוליו של רומק את תושבי אברגוש להפסיק לתת לסלומון את הבקשישים שתושבי הכפר היו נוהגים לכפר בהם את פני הקצין.

גירסת רומק: הוא לא אמר כי סלומון מסדר היתרי יציאה תמורת כסף, אלא כי יפרסם בעיתונים שהחישושים אצלו נערכו למטרות לחץ. לפי דבריו היה זה הסמל לוי שסיפר לו כי פרשת היתרי היציאה של סלומון פורסמה בעיתונות והוא (רומק) אישר רק כי קרא על כך בעיתונות. כן סיפר כי קרא את הפרשה בעלוניו של מלכאל גרינר ואלד וכל מה שגרנוואלד כותב זו אמת.

הכרת תודה

השבוע היתה מרוכזת תשומת ליבם של רבים מבני צפת בבית המשפט המחוזי שעל הר כנען. לאחר עיכובים רבים, הוחל בדיון המשפטי של יוסף עברון, מנהל מסד ההכנסה בצפת הנאשם במעילה באמון, לאחר שהוא כביכול:

• אמר לגור צימרמן, אצלו הזמין שולחן: "קודם תגמור את השולחן ואחר כך נדבר על הערכת מס ההכנסה שלך."

• העלה את הערכת מס ההכנסה של בעל חנות הגלנטריה אקשטיין מ-240 ל-1200 ל"י, לאחר שהלה תבע ממנו החזרת חוב בסכום של 50 ל"י.

עברון עצמו היה דמות מוכרת בצפת: בן המשפחה שחיתה בבירת הגליל משך

חמש דורות. עברון הצליח כמנהל מס ההכנסה להעלות את הכנסות המס בשנות שרותו מ-300 ל"י ל-15 אלף ל"י לחודש.

נקודות מפתח. פעם ביקר עברון ב"לשכת העבודה בצפת, ביקש ממנהל הלשכה הופרט, שיציע לו פקיד מוכשר ובעל מרק. הופרט הציע את עצמו. ואכן, הופרט היה באמת פקיד חרוץ.

כעבור חודשים אחדים מצא עברון על שלחנו מכתב רשום מירושלים. התחממה הפתיעה את עברון: שר האוצר לוי אשכול. תוכן המכתב היה מפתיע לא פחות: פטורים. האסמכתא: סעיף 15 של דבר המלך במר. עצתו לפי רשאי הנציב העליון לפטר כל פקיד לפי ראות עיניו.

במקומו של עברון מינה הופרט. זמן קצר לאחר מכן הוצע מנהל המס החדש כמועמדה של מפא"י לראשות עיריית צפת.

לא היה כדאי. — הופרט, העד המר כוז במשפט, נחקר ארוכות על ידי הסניגור שמואל תמיר, נאלץ להודות כי קצין בטחון של משרד האוצר הזמין אותו לבית מפא"י, והוא יחד עם פקיד מס ההכנסה אחר, פעיל מפא"י, מאיר קלציק, דנו ארוכות ביחס ל"עברון.

עדותו של ביגר, הפקיד הממונה על עברון, גילתה כי הוא ולא עברון העריך את מס ההכנסה של אקשטיין. תיקו של אקשטיין הגיש לבית המשפט: הערכתו מעולם לא היתה לא 240 ל"י ולא 1200 ל"י.

כששאל סניגור תמיר את מורשו בחקירה אם מעיק עליו משהו ענה הפקיד הצעיר (29):

"כן, דבר אחד. התמסרתי לעבודה, רכשתי לעצמי יריבים וקיבלתי את התודה — הגעתי לכפסל זה. הדבר לא היה כדאי."

דרכי אדם

הוא ידע את רצונו

"הקצב יצחק צוקר, משיכון הציונים הכל"יים, חייב לי שמונה לירות!" שלט זה

תובע-חוב ביצקי

— השלט חזר

שהיה תלוי על עגלתו הקטנה של משחזי סכינים חדרתי, גרם בשבועות האחרונים לסערת רוחות בעיר. העסיק את שופט השלום ד"ר חנן לוינסל זמן רב.

לפני שנתיים קנה צוקר ארבע סכינים אצל יצחק ביצקי (52) שעלה אז מרומניה, התקין בעמל מרובה עגלת השחזה בעזרתה מצא את פרנסתו. מחיר הסכינים: 13 לירות.

אחרי ארבעה חודשים הופיע הקצב, השליך לפני ביצקי זוג סכינים מחלדות, תקע בידו חמש לירות, הנהיר אותו ברוב משמעות: "הסכינים חלודות. אתה גנב מרומניה, זה כל הכסף שתקבל! אל תעשה עסקים! זהו זה!"

עוד שלט, ועוד שלט. ביצקי לא שעה

לאזהרתו של צוקר, תלה על עגלתו את השלט לעיל. צוקר הגיש תביעה על הוצאת דיבה. ביצקי אסף המשיעשרה לירות בין שכניו, שכר עורך דין, הגיש תביעה נגדית על שמונה ל"י, מחיר הסכינים.

השופט, שמחוסר עדים מהאימים, שמע רק את עדי התביעה של צוקר, ביטל את תביעתו הנגדית של ביצקי, חייב את משחזי הסכינים בתשלום 75 ל"י קנס ו-25 ל"י שכר עורך דין. לביצקי לא היה הכסף הדורש. הוא הלך לבית סוהר, אולם לפני כן הספיק לחלות על עגלתו שלט נוסף: "הקצב יצחק צוקר מ"שכון הציונים הכלליים, חייב לי שמונה לירות."

מבית הסוהר כתב ביצקי מכתב לנשיא, נענה עלידי מזכירו בשלילה מנומסת. הוא לא ידע לקרוא את התשובה, וכששחרר ל"אחר שהקנס שולם עלידי שכניו, שמח ב"חשבו כי עדיין קיים צוקר בישראל.

יותר מאוחר, כשהתבררה לו האמת, ביקש לשלם לכלא. כשזה לא ניתן לו — שב ותלה על עגלתו שלט חדש: "הקצב יצחק צוקר משיכון הציונים הכלליים, חייב לי שמונה לירות."

כל ישראל

אחרי אלפיים שנה

השופט הראשון שביקר בנגב דרומה מבאר שבע לצורך סעולה משפטית מאז שלטון ה"תורכים היה נשיא בית המשפט המחוזי הירושלמי צבי עלי בקר, שבנה עדות מכדואית ישישה שלא יכלה לנוע ממקום שבטה.

היהודי הנודד

' בערך 17% מתושבי ישראל החליפו את כתובותיהם בשנה ומחצית שבין מאי 1952 ודצמבר 1953, כך מסרה לשכת הסטטיסטיקה המרכזית.

מה שבטוח, בטוח

בגלל "האחירה הלוהטת" שהשתררה בזמן האחרון במגרשי הכדורגל, החליטה ההתאחדות לכדורגל לבטח את כל השופטים מפני פגיעות או תאונות.

תמרורים

נולדה. לבתו השנייה של לוי אשכול, דבורה, חברת קיבוץ מעגן מיכאל: בתה הראשונה, שהיא גם הנכדה הראשונה של שר האוצר בן 59.

נישא. ראש שורת המתנדבים, ארגון ה"סטודנטים הירושלמי מגלה השחיתויות, אל"ר קים העצני, 26, לסטודנטית ציפורה וייסמן, חברת השורה אף היא, במסיבת רעים של חברי רי השורה בחוות הלימוד בצפון תלפיות בירושלים.

נחוג. יום הולדתו ה-50 של הסופר היהודי דיאנגלי יוצא הונגריה ארתור (נגנים בליה) קסטלר. בעל האפלה בצהריים והדושיח עם החוות הוא ציוני שהתאכזב, קימוניסט שהתאכזב (האל שהכזיב) ובעל שהתאכזב (גם) מאשתו השניה, צעירה יפהפיה ממנה נסרד קסטלר בשנה שעברה, ששה חודשים לפני מותה ממחלת הסרטן.

נחוג. יום הולדתו ה-60 של המרשל ניקולי אלכסנדרוביץ בולגנין, ראש ממשלת ברית המועצות בעל זקן התיש, שהוכתר לרגל ה"מאורע בתואר גיבור העמל הסוציאליסטי" (על שירותו הגדול למפלגה ולעמי ברית המועצות).

נפטרו. מורה חתיק וחוקר עתיקות הארץ ישעיהו פרס, בגיל 81, בירושלים. פרס יליד ירושלים שהתחנך במוסד הגרמני-אחגלי לחקר קדמוניות הארץ הקדושה חיבר חצי הריסר ספרי מחקר, ביניהם המדריך הארצי-ישראלי המודרני הראשון: ספר המסעות ב"ארץ ישראל ובסוריה הדרומית (1906).

• לאשכול שלוש בנות: אחת, רוקנית נועה אשכול, מאשתו הראשונה, שתיים ה"אחרות מאשתו השנייה.

חשוב לציין
חסוך!
פתח חשבון ח"ג
(חסכון גמול)
בנק אי לדיסקונט
בע"מ

שיפור ניכר בשרות הנוסעים של קשר

שרות המוניות הבינעירוני של "קשר" הגדיל בזמן האחרון את מספר מכוניות תיו והודות לכך הצליחה "קשר" לשפר את שירותה בכל הקוים ובמיוחד בקו חיפה — תל אביב — ירושלים. **השרות יצפה, טבריה ונהריה.** עם השיפורים ב"קשר" הובטח שרות סריר לטבריה גם בימי הקיץ. השרות יצפה נפתח עם תנועת הקיץ סנים לגליל העליון.

הזמנת מקומות — רצויה:
צפת — טל. 24; נהריה — טל. 36;
תל-אביב — טל. 4488.

מרתחה ומכבסת

תוך כמה דקות לפי השיטה היעילה והחדשה בעולם של

"ערבול"

מחירה — 285 ל"י בלבד (כולל מ.מ.)

מיוצר ע"י מ.ו. בע"מ
מפעלי מתכת
תל-אביב

נקסטו
מכונת הכביסה
האמריקאית

פיקסו אמן גדול

אבל הוא מצויר אותך לפי עיני רוחו. מצלמה פוטו-ברנר מצלמת אותך כפי שהנך באמת. ע"י מצלמה תוכל בימים יבואו, להוד כר איך נראית אתה, משמחתך, חבריך ועירך בימים עברו. קנה מצלמה אצל

פוטו-ברנר
חיפה, תל-אביב, חיפה, חיפה

אויבי הנער

מחלות המ"ו

מאת הר"ר מרדכי זירמן

הם לא יכזיבו!

לאחר שפועלי ישראל אמרו את דברם בבחירות לועידת ההסתדרות נערכו עתה המפלגות לזכות בקולותיהם של אנשי המעמד הבינוני.

מי מופיע בהתחרות זו?

קודם כל, כמובן, הציונים הכלליים. אולם אופן הרכבת רשימת מועמדיהם לכנסת לא גילה תמונה מרהיבה ומושכת לב ביותר. נתגלו במפלגה זו התרוצצות של "קבוצות לחץ" למיניהן וראשית התפוררות פנימית. ראשוני "הבוחרים" היו הסוחרים, שהחליטו להופיע ברשימה עצמאית משלהם, אחריהם בתור לנטישה עומדים, כנראה, אנשי איגוד העובדים.

"המקצוענים" וההתנצחות האישית שיקפו היטב את חרדתם של עסקני הכלליים לירידת כוחה של מפלגתם בבחירות לכנסת השלישית.

גם מפא"י מתכוננת למשך קולותיהם של אנשי המעמד הבינוני, כדי לשמור על כיחה בכנסת הבאה. כמה אומרת היא למשך אותם? האם בהבטחה של "סוציאליזם בימינו"? או, אולי, במועמדותו של הרב שלדמן?

תוצאת הבחירות לועידת ההסתדרות הוכיחו את עלית השפעתם של הפרוגרסיבים בציבור הסועלים. הבחירות לכנסת השלישית יוכיחו את חיוק כוחה ביתר שכבות העם, וביחוד בקרב המעמד הבינוני.

ועדות לכך: הצטרפותם של חוגים ואישים רבים למפלגה, ביניהם בולטת הצטרפותו של מר ג. שוקן, עורך "הארץ"; התקשרות עם הפרוגרסיבים של רשימת "ליכוד" של הסוחרים ורשימת "המפנה", המייצגת את האינטליגנציה והנוער הערבי.

הציבור התאכזב משתי המפלגות הגדולות: מפא"י והציונים הכלליים. עתה הגיעה שעתם של הפרוגרסיבים. הם לא יכזיבו!

דבר המפלגה הפרוגרסיבית

אמונת

ציור

מודיליאני מעין-גב

על ציור ישראלי אופייני מאלה הנמשכים כפרפרים לאורה של פאריס עיר האורות, מכה של ציירי העולם כולו, מספר הכתב המ- שופט של העולם הזה באירופה עמוס קינן:

מודיליאני מת, אבל רוחו משוטטת במוני פרנס. ערב אחד פגשתי בסלע את רוחו של מודיליאני.

הרוח ישב, מגודל זקן, מכורבל במעיל של שערגמלים, בעינים כחולות, ושתק כל הערב. בסוף הערב פנה אלי בעברית צחה ושאל אם איכל להלחם לו 200 פרנק. אחר כך שכח את שמי עשר פעמים, ולבסוף הסתכל בי בעיניו הכחולות ואמר: "גם שמי היה פעם עמוס. הכדורים נמוזמו אז באי חיר. — זה היה נורא. ושמי היה עמוס. את מיטב שנות נעורי השקעתי שם. — אולי אתה יכול להלחם לי 200 פרנק?"

"כבר הלחית", אמרתי.

"אח, נכון", אמר, "מה שמך? כבר שאלתי את האמריקאים האלה. אני לא מבין אותם. הם הולכים יחד עם הערבים. אני עברתי יחד עם טדי קולק בעין-גב. היית בספרד? עברתי שם בקטף תפוחים, וישנתי תחת הרימונים. בטלודו, באנדלוסיה, אבל השארתי את כל התמונות בנצחה, בבית-מלון. לא היה לי כסף לשלם. צריך לאסוף את כל בעלי התימלון והמסעדות ולשלוח אותם לננג. שוודים אמריקאיים כולם."

שוב למות למשך חדשים. מודיליאני מתה תיק, הוציא משם נייר ועט והתחיל לרשום. הוא רשם בחסד. כשרון גדול. את התיק הקטן הזה הציל מכל בתי הספר לון שהתגורר בהם בשמונה השנים האחרונות. גות יש שם תחריטים ורישומים נפלאים. בארץ יכול היה לעלות לגדולה. יש לו יד של משורר.

פעם הפיק שמועה שמת. התחילו למכור תמונות שלו, ואז קם לתחייה לחודשים. אחר נעלם, אחר חזר שוב. "איפה היית?" שאלו אותו, "אתה לא מת?"

"הייתי מת", אמר, "עכשיו אני חי."

כלו כל הכיסים. פעם אחת נמלך הקונסול, מאחר שכלו כל הכיסים, ונתן למודיליאני כרטיס לישראל, והעלה אותו על האניה במארסיל. מודיליאני עלה על האניה, סחב אתו שני ארגונים כבדים עם הרבה תמונות שמן יפות מאד, ובנאסולי ברח מהאניה ונעלם. המשרה האישלית אסרה או תו. אבל הוא צייר פורטרט של מסקת ה- משטרה ואו שחררו אותו. לאחר זאת השאיר את שני ארגוני התמונות בבית מלון ברומא, מפני שלא היה לו כסף לשלם.

בלילה, בסן ז'רמן דה-לפרה, ציעדות שתיים זונות על קבקבי עץ. מודיליאני מחייך ולוחש באוזן: "זהירות, אריות מסתובבים ברחוב."

"מה, אתה, אקוויסטנצ'אליסט?"

"לא אני צייד אריות."

נכנסים לבית קפה. "תזמין אותי לקפה?"

"לא."

"מה, אחך, אתה שובת היום? טוב, קנה רישום בהנחה, 200 פרנק. אני לא יכול לרשון בלילה, החיות מגרדות אותי. אצל האמריקאים יותר טוב, גורדי-שחקים. אני חי מתכנית מרשל. אבל אני משגע את כל הערבים. אולי תלחם לי 200 פרנק?"

האשה שהחלידה בקבר. הוא מצייר 10 רישומים לערב. פורטרטים. אסתר היה להציג אותם בכל מוזיאון, אבל הוא מוכר אותם בעד כוסית יין. אם אין לו כסף תמורת כוס קפה, הוא מוכר למלצר רישום. הוא ישן ברחוב. אין לו חפצים להשאיר בבתי המלון. אבל הוא מכיר את סיקסו ואפילו הצטלם אתו, והוא עבר ברגל את כל אירופה. מאמסטרדם עד קלבריה.

אביה של אשתו היה סיחר בגרוטאות ברזל. כשמתה אשתו, העמיד על קברה מצבה בגרוטאות ברזל. "כתבתי לו מכתב בדיו ירוק, כדי שידע. אמרתי לו שאשתי תחליד בקבר."

שובע ימים לא פגשתי אותו, אולי מת. גם מודיליאני מת, ואחר כך התחילו למכור את תמונותיו. אולי הלך שוב ברגל לטלודו, שם מבלבים הרימונים. עץ הרימון נתן ריחו, בין ים-המלח ויריחו.

מלכות החיובים

1955

הנכם מכירים כבר את הזוכות

ב"מבצע החיור"

אשר בוצע עידי

"העולם הזה" ו"תמרוקי תיא"

מלכת החיור 1955, עדנה כץ, אשר זכתה בשבוע שלם של בילוי חינוך במלון "רמת-אביב" מצוידת בשמלות חדשות רבות.

סגניות המלכה: שרה בינשטוק ורותי חציצה, אשר זכו בכלי סוף-שבוע נעים במלון "הנשיא" בירושלים.

תמונות מועמדות רבות נוספות פורסמו מעל עמודי "העולם הזה". הן כולן זוכות בפרסים,

אשר אותם אנו מבקשים לבוא (עם תעודת זהו) ולקבל אצל:

א. במחוז תל-אביב והסביבה: ס. י. הימן ושות', רחוב יבנה 18;

ב. במחוז חיפה, הקרית והעמקים: א. ירשסקי, רח' הרצל 14;

ג. בירושלים: תמרוקי "תמרה", רחוב יפו פינת המלך ג'ורג'.

מאות נערות נענו לקריאתנו: הן צחקו והעולם נראה להן באור בהיר יותר ושמח יותר. היתה זו הצלחה מלאה. ראוי לכך שזאת תהיה גם הצלחתך האישית ועליך לזכור תמיד:

חייכי כפה מלא, ככל עת וככל שעה, בכל הזדמנות.

חייכי כפה מלא, חשפי שיניים יפות ולבנות וזכרי:

שיניים יפות ולבנות הודות ל-"תיא" משנת שיניים.

עלי והצלחתי - והצלחה רבה ב-"חיור" הבא.

איגרוף

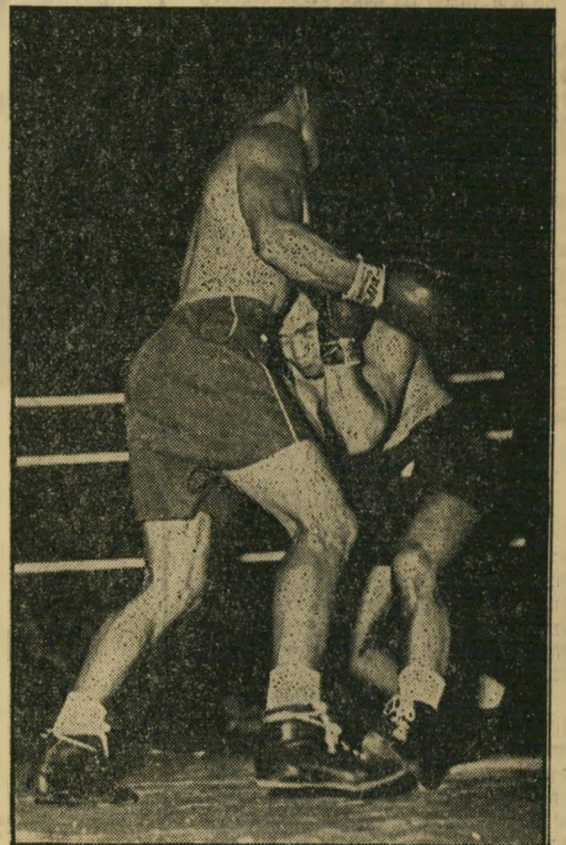
קרב האלופים (לשעבר)

הופעת הבכורה של תחרות האיגרוף המקצועית בארץ הסתיימה. הקהל שחיה לה בקוצר רוח בא (או לא בא) על סיפוקו. עתה חייבים היו לספק גם את הקופה, לארץ גן התחרות נוספת. דוד עובד, המתאגרף המקצועי היחידי בארץ, עשה את שלו, ניצח בקרב לפי נקודות.

המארגנים תרו אחר מתאגרף מתאים ש- יוכל לעמוד בפני אמלטו פאלציאנלי, אלופ איטליה לשעבר, הכתובת היחידה היר תה שלמה ארוך (29) לשעבר אלופ יוון, עתה חבר קואופראטיב לסבלות של יוצאי סלוניקי.

האלוף לשעבר שנשט את הוירה לפני עשר שנים, היסס קימעה, אולם חבריו ל- עבודה התלהבו. הם העבירו ביניהם מגבית, שכרו אולם אימונים, אפשרו לארוך להקי דיש את הזמן שנותר לאימונים בלבד. אחד מהם אפילו הבטיח למתאגרף שיכון כפרס — העיקר שינצח בקרב, ירומם שמם של ה- חברה, בעלי השירים מסלוניקי.

נוק-אאוט טכני הערב הגדול הגיע. באולם הוירהטרון שדר סדר מופתי; חבריו של ארוך הפכו להיות סדרנים מתנדבים. רק בוירה היה הסדר פגום. שלשה קרבות של

מתאגרפים פלציאנלי וארוך

ברביע, מכת פטיש

מתאגרפים חובבים הקדימו את קרב האלו פים (לשעבר) עוררו מורת רוח בקהל ה- צופים. לבסוף ניצבו השניים בוירה. פאלא- ציאנלי, שיער שחור חלק, גוף שרירי, מכ נטים קצרים שחורים, ארוך — שיער מכורול, מכנסים בעלי פס לבן — והשופט, זק לוי, גם הוא אלוף לשעבר, הקרב החל:

סיבוב ראשון: שני המתאגרפים מגששים איש אחר נקודות התורפה של רעהו. פאלציאנלי עורך התקפת פתע, מצליח להמם את ארוך. השופט סופר עד שמונה. ארוך מתקיף, פאלציאנלי מתחמק ביעילות.

סיבוב שני: ארוך מנסה לתקוף את יריבו, נתקל תמיד בחלל ריק. פאלציאנלי מתחמק, מצליח להממו שוב. השופט סופר שמונה.

סיבוב שלישי: ארוך נמצא בהת- קפה מתמדת, מבקש להנחית את מהלומתו האדירה, מצליח פעמיים. לפאלציאנלי לא נגרם כל נזק ניכר.

סיבוב רביעי: פאלציאנלי פותח בהתקפת מחץ. ברור שהוא רוצה לסיים את התחרות בנצחון מידי. ארוך מופל פעמיים לקרשי הוירה. בדקה השנייה, לאחר שארוך

סופג מכת פטיש בלסת, מפסיק השופט את הקרב. האלוף האיטלקי לשעבר מנצח בנוק-אאוט טכני.

המסיבה שהכינו חבריו של ארוך, יוצאי יוון, היתה לשחא.

כדורגל

יום הדין

אלי פוקס היה אחד משחקני המעולים של מכבי תל-אביב. פעמים רבות הציל את קבוצתו ממפלה בטוחה, שימש עמוד התווך של הגנתה. אולם האידיליה בין פוקס ל- קבוצתו הופרעה. אלי הסתכסך עם מאמן ה- קבוצה ג'רי בית הלוי, הריב הממושך הפ- ריע לאמוני הקבוצה, השפיע לרעה על משי- חקיה. אחד מהשניים היה חייב ללכת. אלי עזב.

מכבי חיפה קפצה על ההזדמנות, הציעה לאלי להיות מאמן קבוצת הכדורגל שלה. אלי הסכים, קיבל על הכרמל וילה מתאימה והחל באמוניו. היתה לפניו מטרה מכרעת: להעלות את רמת המשחק של קבוצתו כך שתנצח את קבוצת מכבי תל-אביב, תוכיח את עליונותו של המאמן פוקס על המאמן בית-הלוי.

הביתה בשירה רמה. השבוע הושגה המטרה. במגרש באסא ביפו גברה קבוצת

מכבי חיפה, בהנהגתו של פוקס כחלוץ מרכזי שעמדה עד עתה במקום השביעי בליגה, על ירי בתה, מכבי תל-אביב, אלוף הארץ משך שנים רבות, בתוצאות 1:2.

המשחק היה הוגן. שח- קני מכבי תל-אביב הר- או אולתרדגל כמעט מוח- לט. אם כי ברגעים ה- ראשונים שלטו עדיין על המגרש, הרי בדקה ה-51 הצליחו החיפאים לבקוע את השער הראשון ומיד אחריו הובקע, בעזרת מכת עונש, השער החי- פאי השני. בדקה השבי- עית לפני סיום המשחק הצליחו התל-אביבים ל- הקטין את ההפרש.

החיפאים חזרו הביתה בשירה רמה. שירתו של אלי פוקס עלתה על כר- לב.

משחק בלי סוף

מלבד קבוצת מכבי חיפה הראתה השבוע את עליונותה על מגרש ה- כדורגל קבוצה חיפאית אחרת. הפועל חיפה גב- רה במשחקה בחיפה על קבוצת מכבי טלח תקוה בתוצאות 0:2.

אלא שלא כמשחק ה- קודם הסתיים הפעם ה- משחק, או יותר נכון לא הסתיים בתקריט: בדקה ה-49, כשהחיפאים מובילים בתוצאות 0:2, חדר שהקן הפועל דיאמנט להגנת המכבי, אך הכדור נתקל שלא כחוק בצוהר. השופט חורג קבע בעיטת 11.

כאן החל המשחק, שלא התפתח בקצב מסחרר, להחיש את קצבו: שחקני פתח תקוה התפרצו לעבר השופט, בקשו לשנות את החלטתו. השופט לא הסכים, וכה לכינויי גנאי מפיו של השחקן לבה. השופט הורה ללבה לעזוב את המגרש, לבה סירב, מהומה כללית. השופט קבע ארכה של שתי דקות. הויכוח לא נפסק. שריקת סיום.

במסלול

סיום חץ

כדי לחזק את המשלחת הספורטיבית של אגודת הסטודנטים היוצאת למשחקי הסטודנטים בסן-סבסטיאן הוחלט לקרוא ארצה לשלושה ספורטאים ישראלים הלומדים עתה בחוץ לארץ: אריה גליק, רץ למרחקים קצרים הלומד בניו-יורק. ברוך לבס, הרוף כדור-ברזל, הלומד בלוס-אנג'לס ולטינאסי עקב בונסמן, הלומד גם הוא בלוס-אנג'לס.

Eterna

א.א.ר.ה.
הסנדל האיטלקי

ל ק
וכנר הצבעים

9950

... והסאלות סאלות

סאלות

בריא יוחר חוק יוחר סוב יוחר

מבצע לעדוד החינוך התיכון

במגמה להפיץ את ההשכלה הכללית והתיכונית בקרב כל שכבות הצבור במחירים עממיים. אנו מכריזים בזה על פתיחת מבצע מיוחד במינו בישראל:

הנחה גדולה בת 35% תינתן לכל תלמיד הנרשם משך חודש יוני לקורסים ומקצועות המכינים בשיטת למוד-בית המיוחד שלנו לקראת:

הבחינות המוקדמות בהינות הבגרות

לנבחנים חיצוניים הנערכות מטעם משרד החינוך והתרבות בישראל.

דע וזכור:

- * התמחות בת 25 שנה לזכותנו
- * שיטת למוד בעלת אופי אוניברסלי
- * חומר למוד במלואו במסגרת הקורסים
- * טפול אינדיבידואלי והסכון בזמן
- כל אלה ויתרונות רבים אחרים לרשותך.

פנה בהקדם אל מטה המבצע בצרף תלוש זה לקבלת פרטים, תוכנית למודים ומדריך **חינם ודלא כל התחייבות**, לפי הכתובת המלאה להלן:

המכון העברי להוראה והשכלה בירושלים

ת. ד. 1259, רח' בן-יהודה 2, ירושלים

תל-אביב: שדר רוטשילד 15
נתניה: רח' הרצל 19
חיפה: רחוב הבנקים 5
נצרת: רחוב כאנוק 28

שמי

כתובתי

מעונין בקורס ל

מנהל המכון מר א. ויסברוס יקבל תלמידים ומעונינים לראיון לשם התייעצות אישית במשרדינו במועדים הבאים:

חיפה — יום א', ב' 19.20.6
תל-אביב — יום ד', ב' 23.6, יום ג', ב' 21.6

פרטים נוספים והרשמה לפגישה במשרדינו המחוברים.

קולנוע

הפסטיבל

מות למציגים!

בשנה שעברה נהגו העתונאים שבקרו ב־פסטיבאל הסרטים הראשון בחיפה, מהכנסת אירחים רחבת ידים, בלו עשרה ימים נעימים במלון מנדור, הר הכרמל, החזירו להנהלת הפסטיבאל, שהרוח החיה בה הוא יעקב דוין, את התמורה במאמרי תשבחות.

השנה חש דוידון עצמו חוק, נהג כמו ישורון, בעט במיטיביו. הסיבה: הוא זכה לא רק בתמיכה נוספת מצד עיריית חיפה, אלא גם בהבטחה ממשרד החוץ לעזרה כספית ב־שנה הבאה, החליט לנהוג בעתונאים במידת החסכון, לתת להם רק שליש אחד מהוצאותיהם על הר הכרמל, העתונאים, המאוגדים בתא מבקרי סרטים, נאספו לדון אם יסעו גם השנה לחיפה, או יתרימוהו. פסטיבאלים גדולים ניהגים לארח על חשבונם את אנשי העתונות.

הסביר דוידון: השנה הביאה הנהלת הפסטיבאל אורחים מן הנכר, הם עולים בכסף רב. מאחר שהוא מממן את הפסטיבאל במידה רבה מכיסו הפרטי, אינו יכול להלין ולהאכיל את עתונאי ישראל על חשבונו.

הסבירו העתונאים: דוידון מעוניין בהבאת אירחים שיהיו לו לתועלת מעשית. למשל: במאמץ מדניה ש"יעזרו" לנתן (כרמל פילם) אכסלרוד בהכנת הסרט דון קישוט. פרט קטן: התסריט נכתב בידי יעקב דוידון.

בינתיים נטל דוידון את היזמה לידי בשטח חשוב של הפסטיבאל: הכריז על מתן פרס הצבר לסרט העברי הטוב של השנה. אף על פי שהפרס ניתן בשנה שעברה על ידי המבקרים, תגובת המבקרים: רישום הצבר על שם איגודם הם.

סיכם את ישיבת איגוד המבקרים, שהיתה סוערת, יושב הראש שלו שמואל (ידעות אחרונות) שמואלביץ: "אחם יודעים מה יתאפשר הדבר, אם נכריז מלחמה על דוידון. איגוד בעלי בתי הקולנוע (שוידון) הוא היושב ראש שלו, יבטל את כרטיסי ההזמנה החופשיים שלנו."

אולם המבקרים, שהריחו דם, גמרו אומר להרוג. אם לא את סרטי הפסטיבאל (שיתכן כי לא יראו אותם), לפחות את המציגים אותם.

סרטים

מוסיקה ומדיניות

ברור בהחלט — לאנשי הוליבוד — שכל מי שבא מעברו השני של מסך הברזל הוא נבל, אלא אם כן הריחו פליט, כמו קאטרי ולנסקה (מארה אלברגוני), נערה פולניה המגיעה לניו יורק בשחיה, מטיילת למחרת בבוקר ברחובות הכרך בבסתון לא־מתקבל־ביותר־על־הדעת כשגופה יבש ושערה מטורק בקפדנות.

בניו יורק היא נתקלת, בין היתר, ברוז־מרי קלוגי, זמרת בעלת מוג וקול, לורנץ מלכיוור, זמר בעל קול ועוד ברגשים הנוגים לה את עזרתם, סוגעים בכך בחוק האמריקאי, אך זוכים לבסוף להסכמתו של נשיא ארצות הברית, גנרל אייק אייזו־הואר בכבודו ובעצמו.

סיפוריק זה כוכבים מזמרים משמש עילה לכמה שירים טובים, כמה בדיחות לא רעות. קצת פחות תעמולה וזולה, רגשות ושיר המשבח את ארץ החופש במרחק כה רב עד כי גם חברי ליגת הידידות ישראל־אמריקה חשים מבוכה רבה — והיה יכול לצאת סרט משעשע למדי. היה יכול...

בקצרה

אליבי, מפתח יל מתחת למרבה ה־מדרגות הוא מרכז עלילת המתח בסרט האחרון של היציקוק, בו בילוש הרוצח פחות חשוב מהבילוש אחרי הבמאי, המו־פיע בסרט לשניה אחת.

• הרגיל כבר במימון יצירותיו הוא. הוא נתן תמיכה למטאטא בתנאי שיוצג רביו שכתב: מסים ונספאות.
** סיכוי עיקרי לגבעה 24 אינה ענה.

צוירים

עקרת בית
לאה סברדלוב

27

אשת מהנדס אזרחי זה חמש שנים, מנהלת בית הבראה גדול לפצועי צה-ל במחזמת העצמאות, טיפוסית לאה לבני הדור הצעיר. אומרת היא: אני אבחר בציונים הכלליים, כפי שבחרתי גם בשתי הפעמים הקודמות!

פועל

אליהו מזרחי

24

ייד הארץ, נשוי ואב לידדה בת שש, לשעבר־מפקד כיתה באצ-ל ובעל דר-גה בצה-ל, התאכזב אליהו מתנועת החירות ששוב אינה מיצגת את התנועה הזאומית ואומר: הפעם גם אני אבחר במפלגת הציונים הכלליים!

בוחרים

השופט
מחליט
לכבשה חמש רגליים
וילה בורגנה

העולם הזה 922

מנעלון - החלופה מאלין עובדי

הופרה לגבי מכתבים ומברקים, הותקנו מכשירי האזנה למאות בכל נקודות-מפתח. כל הפעולות הללו נעשו ללא כל אסמכתא חוקית על-ידי אלמונים שזהותם לא נתגלתה אפילו כאשר נתפסו בכף. כל אלה מצרפים רק קווים מעורפלים אחדים לדמותו של המנגנון העושה ואינו נראה, מנגנון החושך.

את המכשירים מקבל מנגנון זה מארצות הברית. חלק הוא מקבל באופן רשמי, דרך שירות הריגול האמריקאי; את השאר הוא קונה באופן חשאי, מעביר ארצה ללא אישור האמריקאים. לרשותו עומדת התעשייה האלקטרונית והאקוסטית המשוכללת ביותר בישראל. היא מוכנה לספק אונים לא רק לקריאות ולמכשירי הטלפונים. בתי החרושת הימורים פולטים אונים חשאיות שאפשר להחביאן בתוך מגורת-שולחן, בקופסת סיגריות או אפילו בשעון יד.

מנגנון הציתות לא החמיץ אף הזדמנות: הוא רכש מכשירים המאפשרים לו, למעשה, להאזין לכל שיחה שירצה, להקליטה ולהשמיע בה למטרותיו. בעזרת מכשיריו, חיסל לחלוטין את זכות הפרט לסודיות, מבלי ליצור אף לרגע את חשדו שהוא נתון תחת ציתות.

פרשת יערי

לפני שנתיים וחצי שמע הקהל הישראלי הרחב לראשונה על אחד היצורים האלה. הזמנה דחופה כינסה את עיתונאי תל-אביב לחדר קטן במשרדי הקיבוץ הארצי, שם הובטחה להם תגלית סנסציונית. התגלית: מכשיר שידור בגודל של קופסת סיגריות, שהותקן בתוך שולחן עבודתו של מאיר יערי, העביר כל מלה שנשמעה בחדר לתחנת הקליטה סמוכה.

שני צתתים שנתפסו על-ידי שומרי הקיבוץ הארצי, כאשר באו בלילה להתליף את סוללות המשרד, נלקחו מיד על-ידי המשטרה. הפרשה טושטשה במהרה, עניין הריגול אחרי יערי נשכח. אך המכשירים המשיכו לפעול, להאזין ולקלוט.

כך מאזינים לטלפון

ישנו, למשל, מכשיר ציתות טלפוני המופעל מיד עם הרמת השפופרת. המכשיר אינו מחובר ישירות לטלפון ואדם החושד שמאזינים לשיחותיו יכול לפרק את הטלפון, לחטט ולחפש — מבלי למצוא את מכשיר הציתות. מכשיר זה מוסתר בסביבת קו הטלפון, במרחק המגיע עד לששה מטרים. ברגע שמישהו מרים את השפופרת, מפעילה השפופרת את מכשיר ההקליטה וכל מלה של שני המשתתפים נקלטת ונשמרת. השפופרת, המסויימת, הידוע לאזרחים רבים בישראל, והנשמע כמה שניות לאחר הרמת השפופרת, הוא האות כי ההשפופרת המגנטית פעלה וכי מכשיר ההאזנה הוא במצב של פעולה.

מקלם בכיס הסעיר

ישנו גם מקל-חטט ננסי יעיל מאוד. אנשי המקצוע קוראים לו מקל. המקל נראה כקופסה קטנה ואפשר בקלות להסתתרו בו תיק ניירות או בכיס הפנימי של מעיל. מן מוביל חוט דקיק אל מיקרופון-סיכה המסופק על-ידי בתי החרושת בצורות שונות: נותן בתוך שעון אמיתי, כסיכת-עניבה, כיסא מכה של עט-נובע, ואו, כל מה שהצתת צריך לעשות הוא להתקרב לקרבנו ולעסוק בשקט בכל עיסוק שייראה טבעי באותו רגע, כגון קריאת עיתון או לגימת כוס קפה. המכשיר עושה בינתיים את שלו.

בעזרת משקפת צלפים

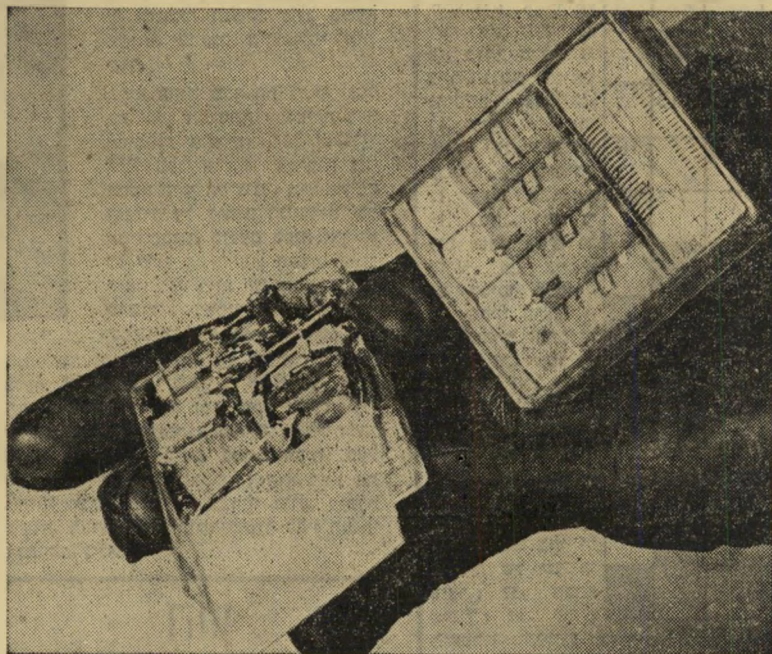
הצתת גם יכול שלא להתקרב לקר-בנו בכלל. נניח, למשל, שחבר ממשלה מסר יים ממין לביתו אחד מראשי סיעתו או מנהיג אופוזיציוני. למנגנון הציתות דרוש שים פרטי השתתף, חבר הממשלה יודע זאת. אולי גם אורחו. לכן הם מחליטים לא לשוחח בתוך הבית בגלל האזניים שצמחו לכותל. הם יוצאים לבן או לחצר הבית. שם אפשר לשוחח בשקט, ללא אונים זרות. הנחה זו, כמובן, מוטעת מיסודה. שני האנשים הדגויים לא העריכו אל נכון את התקדמות הימורים. ברשות מי שמאזין לכל גם מכשיר מיוחד למקרים כאלה. זהו מיקרופון קעור, הנעזר בקולטת-הדומה לראי פאראבולי בקוטר של 30 סנטימטר בערך. אפשר להציב אותו במרחק רב מן המקום שבו מתנהלת השיחה ואין שום צורך בחושים שיתבררו אותו. באנטינות או באמצעי-עזר מסובכים אחרים. הצתת יכול לשבת בתוך חדר או על גג בית אפילו במרחק של רבע קילומטר מן המקום. כל אשר עליו לעשות הוא לכחך את המיקרופון הקעור, בעזרת משקפת צל-

ישראל 1955 לא הגיעה לדרגה זו, אולם לפי המת-רחש בה כבר כיום, היא מתקדמת בכיוון זה בעק-ביות. כי בישראל 1955 אין שום איש ציבור יכול לחיות בטוח שמודותיו הכמוסות ביותר אינם מועב-רים מיד, באמצעים הטכניים המשוכללים והחדשים ביותר של המאה העשרים, ישר אל האח הגדול, שעדיין איננו רואה הכל, אך שומע כבר כמעט הכל.

מתנהלות שיחות חשובות, קולטות את מיש-דרי מכשירי הציתות. עובדה נוספת שאותה העז לומר רק בחצי פה היא, כי לאחר שעות העבודה משמשות כמה וכמה ממכונות הי-דואר האמיתיות לצרכיו של אותו מנגנון מסתורי.

שר-הדואר נחמו להתקשר הן עם כמה שרים לא-מפא"יים בממשלה והן עם חבר כנסת מסיעת חרות. את הראשונים שאל האם ידוע גם להם משהו על האזנה לשיחותיהם, ואילו מהאחרון ביקש סיוע טכני. השרים הצביע-השיבו כי ידועה להם עצם העובדה, אך אינם יודעים דבר על פרטי הביצוע ואין בידיהם הוכחות.

ח"כ חרות היה לעזר רב יותר: הוא שלח מומחים אשר בדקו את ליטתו הפרי-טית של כבוד השר, את שולחן עבודתו ואת מכשיר הטלפון שלו. אולם לא מצאו מאומה. משהו רמז רמז קלוש ביותר, כי בין הי-

מכשיר יערי. ביצולם: יד המחזיקה את שני חלקי המכשיר שנמצא צמוד למגירת שולחנו של מאיר יערי. החלק העליון מכיל סוללות, התחתון את משד-הננט, ששידור לתחנת קליטה.

אזהרה שניתנה על-ידי הפקיד לבין בדיקת המומחים אירע משהו ששם לאל את סיכויי הבדיקה.

מה אתם מתכוונים לעשות? שאל ד"ר בורג את השרים הצביע, "במקרה שתגלו מכשירי ציתות בלישכותיכם או בקווי הטל-פונים?"

נחפטר מיד! השיבו הנשאלים. אולם בינתיים, למען הזהירות, החלו שרי הצבי-משתתפים בבתיהם הפרטיים על-ידי חילופי פתקות...

כך נרכשו המכשירים

בינתיים הלכו והתבהרו כמה עובדות מ-עורפלות. חלק מהן נמסר בפומבי על-ידי השר פרץ ברנשטיין, חלק אחר פורסם ב-העולם הזה (920) ולא הוכחש: נערכו חי-פושם בדירות אנשי ציבור, סודיות הדואר

לחשיפה באוני שר-הדואר

שר הדואר ד"ר יוסף בורג היה מופתע מאד כאשר התייצב לפניו בלשכתו הפרטית אחד העובדים המרכזיים של משרדו, אמר לו בלחש: "אדוני, אני רוצה להיפגש אתך במקום נייטרלי!"

השר, שדלת לשכתו היתה סגורה, ביקש מהפקיד הבכיר לשבת, אמר לו: "דומני שהמקום נייטרלי למדי!"

הפקיד, שסימני עצבנות ניכרים נראו על פניו, חזר ולחש: "כבוד השר, אני מעוניין מאד להיפגש אתך, אולם לא בלשכתך ולא בביתך הפרטי. הרצוי ביותר — בבית קפה."

השניים נפגשו בבית-קפה בירושלים ושם שמע השר את אחד הסיפורים המוזרים ביותר בחייו. הפקיד הסביר לשר כי רק חלק מ-פעולות המשרד שהוא עומד בראשו ידועות לו, וכי מתחת לפני השטח משמש משרדו

במדינת הפיוטים של 1984, אותה תיאר ג'ורג' אור-וול בספרו, קבוע בכל חדר, בכל מקום ציבורי ובכל רחוב מכשיר שדרכו מתבונן. האח הגדול, השליט הכל-יכול, בכל תנועה ותנועה של כל אחד מהאזר-חוב. לא רק מעשים ודיבורים — אפילו מחשבות שאינן רצויות למשטר מתגלות מיד, נרשמות ובע-יהן באים על ענשם בצורה הקשה והאכזרית ביותר.

יכאל מילברג, עובד מוסך הדואר המד-כזי ביפו, לא רצה להשלים עם פטוריו. לא היתה כל סיבה נראית לעין לפטורים אלה אשר נמסרו לו באמצעות מכתבו של חיים בן-מנחם, המנהל הכללי המפא"י של משרד הדואר הפועל-המזרחי. הפטורים נעשו כי התאם לדבר המלך במועצתו מתקופת ראשית המנדט, עת היתה הממשלה הבריטית מעוני-ינת ליצור לעצמה פתח חוקי נוח לפטר לפיו ללא נימוק פקידים שלא היה גודם מאומה, פרט לחישובים של סובת שלטונם.

מדוע פומר מילברג?

בתוקף תפקידו ידע מיכאל מילברג על מועד צאתה ושובה של כל מכונית במוסך הדואר המרכזי. על כן ידע, כמובן, כי בין מכוניות הדואר היוצאות לתפקידים שיגרתיים מצויות כמה מכוניות המסוות כמכוניות דואר אולם תפקידן שונה לחלוטין. לא פחות מכך יכול היה לדעת כי לאחר שעות העבודה יוצאות כמה ממכוניות הדואר את המוסך — בתפקידים שונים לחלוטין.

מילברג לא חשב לעשות מאומה נגד סד-רים קבועים ומקובלים אלה. הוא היה מעוני-יין רק במקום העבודה הקבוע. אולם היו אנשים אשר סברו אחרת. לדידם לא היה מילברג, יוצא אצ"ל אירופה, אדם מהימן. לדידם אסור היה לו לדעת, למשל, את העוב-דה כי שנים מעובדי מוסך משרד הדואר הם שהכניסו את מכשיר ההאזנה המפורסם לי-חדרו של מאיר יערי. לשם כך היה צורך להיפטר מיכאל מילברג. בהקדם, ורצוי בשקט.

כצעד ראשון הועבר מילברג לעבודת לילה במוסך, כדי להמאס עליו את החיים, להניעו להתפטר מעצמו. אך מילברג נאחז בעקש-נות במקום עבודתו.

הצעד השני היה האשמת מילברג בגניבת קופת הברזל של מוסך הדואר, האשמה ש-היתה מכה שתי ארנבות ביריה אחת: מביאה לסילוקו של מילברג ומחפה על אנשי מנגנון החושך שניצלו את סמכויותיהם לטובת הנאה פרטית. אך מילברג לא נכנע גם הפעם.

לכן, נשלח מכתבו הנוכח לעיל של מנחם, והופעל דבר המלך במועצתו.

שיחה של משפטים

רמ"ח מאיר גוביק, קצין התפקידים המיו-חדים (ק"מ) במטה הארצי של המשטרה, האחראי לקשר בין המשטרה לבין השאר, היה האיש שעליו הוטל להסביר את עובדות החיים למיכאל מילברג. הפגישה נערכה בי-חדרו של גוביק, במטה הארצי, ותוכנה יהיה מובן למעטים בלבד.

גוביק: מה שמך אדוני?

מילברג: מילברג, אדוני.

גוביק: מה היה שמך בחוץ לארץ?

מילברג: כיום שמי מילברג.

גוביק: הרי היה לך שם עברי יפה — מלמד. מדוע שינית אותו לשם לועזי?

מילברג: כך רציתי.

גוביק: ואנחנו רצינו לפטר אותך ממוסך הדואר, האם הכל ברור לך?

קולט הד

המצוייד בקולט הד בקוטר של 30 סנטימטר, המחובר למכונת הקלטת הנמצאת במכונית שבסמוך, מצליח הצית לקלוט שיחה המתנהלת במרחק עד 250 מטר. כל מה שעליו לעשות הוא לכוון את הקולט למקור השיחה בעזרת משקפת צדפים והכחות.

אוזניים ארוכות לצתת הקורא לתוכו על החוף. שני המשוחחים שהתרחקו בסירה במיוחד כדי לשמוע את שיחתם מאוזניים זרות סקרניות, אינם יודעים כי המכשיר הדומה לכן מודדים רושם כרגע זה בדיוקנות את שיחתם. בעזרת מיקרופון קטור

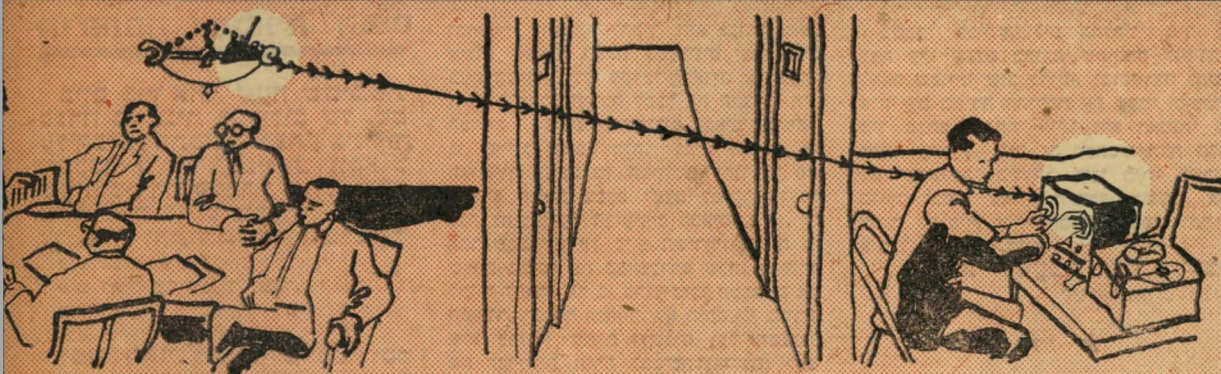

דטה מופעלת על ידי סוללות שמשך פעולתן שני תיים וחצי. מכונת ההקלטה יכולה להיות מוחלפת במשדר זעיר המוטמן בצורה לא בולטת בכיס המעיל והמעביר את השיחה למכונת הקלטת משוכללת הנמצאת על פי רוב בקרבת מקום.

שקטנו של הצתת משמש כמיקרופון קולט. השיחה מועברת בעזרת חוט דקיק, לא גראה כמעט לעין, החבוו בשריונו של הצתת, לכיס מעילו. כאן מוצג פנת מכונת הקלטת זעירה, גדולה קצת יותר מקופ סת סיגריות, הרושמת את השיחה. מכונת החק

מקלט כיס

ממנורות הקור יכול באותו זמן להטמין בה משדר זעיר המשדר את השיחה החשאית למכשיר הקלטה הנמצא במרחק של חצי קילומטר מהמשדר. בצורה מסופק חזרה למכשיר מזרם החשמל המגיע למנורה. לרוב מופעל המשדר בסוללות זעירות.

כשהשיחה מתנהלת בין שני אנשים ויותר הנמצאים בקביעות תחת צותתות, אי אפשר להפטר מהאזנה גם אם מחזיקים את מקום השיחה הרגיל ועוברים לחדר סגור בבית קפה או מדון. השמלאי הנכנס להחליף את הנורה השרופה באחת

מכשיר יערי

למכשירי הציתות היתה השפעה מכרעת על עיצוב דמותה החברתית וה' מדינית של ישראל בשנים האחרונות. אין להבין כלל את המציאות הישראלית מבלי לדעת את העובדות המלאות של פרשה זאת. כי מכשירי הציתות נתנו בידי אלה החולשים עליהם אינפורמציה מלאה וחושפנית לא רק על מעשיהם ה' מדיניים של כל אישי-הציבור, אלא גם על תיהם הפרטיים האינטימיים ביותר.

יורק יכול לרכוש לו מכשיר מעולה ביותר. לעומת זאת, אין השימוש בהם פשוט כל כך. המנגנונים האלקטרוניים המשוכללים דורשים את טיפולם של מומ' חים הזקוקים לקורסים ולהכשרה מקצועית של שלושה חודשים לפחות.

משוחח המצותת, קולט את הנואסים הרקים ביותר של השיחה, אפילו את הלחשה ה' דקה ביותר.

מכשירים אלה, כמובן, עדינים ומסובכים ביותר. אמנם מחירם אינו גבוה ביותר וכל אדם שיש לו 300-500 דולר בנייר

פיים אל שני המשוחחים. את המיקרופון הוא מחבר למכשיר הקלטת וכל השיחה הסודית מגיעה למקום שאליו לא נועדה להגיע, עוד לפני שהשר הדמויני נפרד בלחיצת יד מ' אורחו על פתח הבית.

קול אחד סתור אלף

• תחבולה ידועה למניעת האזנה היא לפתוח מקלט רדיו, להתקרב אליו מאוד מאוד, ושעה שתזמורת ג'אז כושית ממלאה את החלל בצווחות ונקישות מחרישות, לנהל את השיחה אשר צריכה להשאר בן ארבע אוניים. לא פחות יעיל ברו מים פתוח. אולם, בקרוב תיעלם גם אפשרות זו. מכשיר האזנה בעל עוצמה אדירה, המסוגל לקלוט מרחוק, עומד להתווסף לאינטגר הישראלי המיוחד שבמכשיר זה הוא מפריד-קול אלקטרוני ש' יקלוט את כל הקולות הנשמעים, יפריד את הקולות הדרושים לו מתוך הערבוביה, כאי לו לא היו שום הפרעות חיצוניות. כך, למשל, יוכל מכשיר זה לקלוט את כל הקולות הנש' מעים באולם קולנוע ולהשמיע לצתת רק את דבריהם של שני אנשים שהתלחשו בי' ניהם בשורה העשירית.

• אפשר גם לעשות משהו הרבה יותר פשוט. ישנו מכשיר החודר דרך קיר — פשוטו כמשמעו. המכשיר, בצורה של אוניה גדולה מהרגיל, מוצמד אל קיר החדר בו

איך תזהר אתה מפני האזנה

אם אתה איש ציבור ולדברייך יכול להיות ערך לאויבים וגורמים זרים, הנה הכללים שלפיהם עליך לנהוג כדי להמנע ככל האפשר מנזילת סודותיך:

• התרגל למחשבה שבטלפון מאזין צד שלישי. הימנע לא רק מגידוי סודות, אלא גם מקביעות פגישות סודיות, הזכרת שמות העוזרים לתת חומר לחקירה נגדך, וכך פרט אחר העלוד לפתוח פתח לדרכי-חקירה.

• אם אתה מוכרח להשתמש בטלפון, אל תשתמש בטלפון הקשר אחר או עם משרדך. רצוי להשתמש בטלפונים ציבוריים, בבתי-קפה או בבתי-מרקחת. אל תתרגל להשתמש במכשיר-טלפון אחר, אלא תחליף את מקום-שיחתך מפעם לפעם.

• אם אתה נאלץ לשוחח לעתים קרובות עם אנשים מסוימים, קבע אתם שמות בדויים לעצמך ודחם, שיוחלפו לעתים קרובות. גם בחדרך אינך בטוח ממכשירי-ציתות. את הנקודות הסודיות של השיחה מוטב לנהל על-גבי פתקים, אך אסור לשכוח לשרפן מיד לאחר מכן.

• אם אתה קובע פגישה במקום ציבורי, אל תישאר עומד במקום אחד. בחר במקום רעשני ככל האפשר.

בעזרת אינפורמציה זאת, שאפשר להפ' עילה בכל רגע של צורך, יכול מנגנון החושך להוריד את גדולי המדינה לתהר מות הבויזן. הוא יכול להביא למשפט פלילי כמה מבלי השמות המפוראים ביותר בארץ. הם נתונים, למעשה, בידי, אפילו אלה מהם שעדיין אינם יודעים על כך.

הדבר נותן למחזיקים במנגנון החושך גם יתרון תכסיטי אדיר. הם יכולים לדעת מיד על כל תווה במצב-הרוח של היריב, על כל תכסיס מתוכנן, ולהחליט על ה' תגובה עוד לפני בוא המעש.

בתנאים אלה, התהליכים הדמוקראטיים נהפכים עד מהרה למליצה ריקה מתוכן. שלטון המדינה איננו בידי הכנסת, ואפילו לא בידי הממשלה. הוא בידי החולשים על מנגנון-החושך.

1.2. 1.2. * 1.2. 1.2. 1.2. * 1.2. 1.2. 1.2. * 1.2. 1.2. 1.2. 1.2. * 1.2. 1.2. 1.2. 1.2. *